

MUZEUM HISTORII POLSKI 2020

www.muzhp.pl

2020

POLISH
HISTORY
MUSEUM
ANNUAL
REPORT

MUZEUM
HISTORII
POLSKI
RAPORT
ROCZNY

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

2020 / **POLISH
HISTORY
MUSEUM
ANNUAL
REPORT** | **MUZEUM
HISTORII
POLSKI
RAPORT
ROCZNY**

Szanowni Państwo, Drodzy Przyjaciele!

Rok 2020 przejdzie do historii jako najtrudniejszy od trzech dekad. Problemy związane z pandemią dotknęły wiele dziedzin życia społecznego i gospodarczego, w tym muzealnictwo. Zachorowania i kwarantanny z powodu Covid-19, a także trudności wiążące się z nową organizacją pracy, konieczną ze względów bezpieczeństwa, stworzyły szereg przeszkód na budowie gmachu Muzeum Historii Polski. A jednak mimo przeciwności przybliżyliśmy się o kolejny milowy krok do otwarcia naszej siedziby na Cytadeli Warszawskiej. Jesienią gmach osiągnął swoją docelową wysokość i rozpoczął się montaż dźwigarów dachowych. Pandemia nie spowolniła również prac nad wystawą stałą. Zakończono projektowanie i w grudniu ogłosiliśmy przetarg na wykonawcę ekspozycji. Nadzwyczajna sytuacja zmusiła nas do ograniczenia działalności wystawienniczej i edukacyjnej. Nowe problemy i zagrożenia stały się równocześnie impulsem do intensywniejszego wykorzystania nowoczesnych technologii. Muzeum w znacznym stopniu przestawiło się na działalność w Internecie. Powstały cykle filmów edukacyjnych, we współpracy z grupą młodych aktorów opracowaliśmy audiobooki z klasycznymi pozycjami polskiej historiografii, wreszcie uruchomiliśmy cykl podcastów poświęconych historii Polski. W związku z pandemią, z inicjatywy premiera Mateusza Morawieckiego, Muzeum przeprowadziło akcję społeczną #MojaPamiętka, w ramach której zbieraliśmy przekazane przez seniorów pamiętki i rodzinne historie. Te oraz inne materiały audiowizualne, w tym filmy i materiały dla nauczycieli, znalazły się na nowej platformie internetowej Muzeum Online. Spośród naszych projektów promujących Polskę za granicą warto wspomnieć o współtworzeniu Memoriału Generała Maczka w Bredzie. Muzeum Historii Polski przygotowało tam ogromną ścianę multimedialną, pokazującą wojenne losy żołnierzy 1. Dywizji Pancerniej. Ponadto wspieraliśmy holenderskich organizatorów wystawy przy poszukiwaniu materiałów oraz tworzeniu scenariusza. Dziękujemy wszystkim naszym współpracownikom i przyjaciołom za pomoc w tym trudnym czasie i liczymy na to, że już niedługo będziemy mogli się spotykać podczas wystaw, konferencji i wydarzeń edukacyjnych bez ograniczeń pandemicznych.

Robert Kostro

Dyrektor Muzeum Historii Polski

Ladies and Gentlemen, Dear Friends!

The year 2020 will go down in history as the most difficult in three decades. The problems associated with the pandemic have affected many areas of social and economic life, including museums. Illnesses and quarantines due to Covid-19, as well as difficulties connected with the new organisation of work necessary for safety reasons, have created many obstacles for the construction of the Polish History Museum building. And yet, in the face of adversity, we have moved another milestone closer to the opening of our headquarters at the Warsaw Citadel. In autumn, the building reached its target height, and the installation of roof girders began. The pandemic also failed to slow down work on the permanent exhibition. Its design has been completed and, in December, we announced a tender for its contractor. These extraordinary circumstances forced us to limit exhibition and educational activities. At the same time, new problems and threats have become an impulse to make more intense use of modern technologies. The museum has switched to online activities to a large extent. Series of educational films were created and, in cooperation with a group of young actors, we prepared audio books with classics of Polish historiography, as well as launched a series of podcasts devoted to Polish history. In connection with the pandemic, on the initiative of Prime Minister Mateusz Morawiecki, the Museum conducted a social campaign titled #MySouvenir, as part of which we collected memorabilia and family stories donated by senior citizens. These and other audiovisual materials, including films and materials for teachers, can be found on the new Museum Online platform. Worth mentioning among our projects promoting Poland abroad, is our co-creation of the General Maczek Memorial in Breda. The Polish History Museum prepared an enormous multimedia wall there, depicting the wartime fate of the soldiers of the 1st Armoured Division. Moreover, we supported the Dutch organisers of the exhibition in searching for materials and creating the exhibition script. We would like to thank all of our friends and colleagues for their help during this difficult time, and we hope to soon be able to meet during exhibitions, conferences and educational events without pandemic restrictions.

Robert Kostro

Director of the Polish History Museum

PRZYSZŁA SIEDZIBA HEADQUARTERS

Na warszawskim Żoliborzu widać już imponującą skalę nowej siedziby Muzeum Historii Polski (MHP). Budynek wpisuje się w otoczenie – zachowując historyczne tereny warszawskiej Cytadeli, nadaje im nowy charakter i wymiar.

Pandemia Covid-19 oraz wprowadzenie na terenie Polski obostrzeń sanitarnych nie wstrzymały prac, chociaż przyczyniły się do ich spowolnienia. W 2020 roku wykonana została konstrukcja żelbetowa budynku, w tym strop na drugiej kondygnacji nadziemnej. Prowadzony był również montaż instalacji. Postawiono większość ścian działowych w budynku. Zrealizowano także część prac związanych z infrastrukturą zewnętrzną w zakresie sieci wodno-kanalizacyjnych. W listopadzie rozpoczął się montaż konstrukcji stalowej dachu. Do końca 2020 roku zmontowano 19 z 32 dźwigarów oraz konstrukcję nad holem głównym. 26 listopada na terenie warszawskiej Cytadeli odbyła się prezentacja nowo powstającej siedziby i projektu wystawy stałej Muzeum Historii Polski. W spotkaniu wzięł udział wicepremier, minister kultury, dziedzictwa narodowego i sportu prof. Piotr Gliński, byli również obecni przedstawiciele mediów. Zaproszeni goście mogli zobaczyć główne pomieszczenia przyszłej siedziby Muzeum: centrum konferencyjne, hol, salę wystaw czasowych, sale wystawy stałej.

Od prawej: dyrektor MHP Robert Kostro, wicepremier, minister kultury, dziedzictwa narodowego i sportu prof. Piotr Gliński, pełnomocnik dyrektora MHP ds. realizacji inwestycji Robert Wojtaś | Right-left: PHM Director Robert Kostro, Deputy Prime Minister / Minister of Culture, National Heritage and Sport Prof. Piotr Gliński and PHM Director's representative for the construction of the Museum's seat Robert Wojtaś

Od lewej: dyrektor MHP Robert Kostro, wicepremier, minister kultury, dziedzictwa narodowego i sportu prof. Piotr Gliński | Left-right: PHM Director Robert Kostro and Deputy Prime Minister / Minister of Culture, National Heritage and Sport Prof. Piotr Gliński

In the Warsaw quarter of Żoliborz, the impressive scale of the new headquarters of the Polish History Museum (PHM) can already be seen. The building blends in with its surroundings – while the history-steeped grounds of the Warsaw Citadel survive, it lends them a new character and dimension.

The Covid-19 pandemic and various sanitary measures introduced in Poland in order to contain it have not stopped the work albeit its pace has slowed. The year 2020 saw the construction of the building's reinforced-concrete structure, including the ceiling on the second aboveground level. Installations were also assembled. Most of the building's dividing walls were erected. Additionally, some works related to external infrastructure (e.g. water and sewage network) were completed. In November, the assembly of the steel roof structure began. By the end of 2020, 19 out of 32 girders had been mounted, as well as a structure above the main lobby.

On 26 November a presentation was held at the Warsaw Citadel of the emerging seat of the Polish History Museum and the design of its permanent exhibition. The meeting was attended by Deputy Prime Minister and Minister of Culture, National Heritage and Sport, Prof. Piotr Gliński, as well as media representatives. The invited guests could see the main rooms within the Museum's future seat: a conference centre, lobby, temporary exhibition hall and those for housing the permanent exhibition.

Budowa siedziby Muzeum Historii
Polski – widok z drona | Construction
of the seat of the Polish History
Museum, a view from a drone

Do najważniejszych przestrzeni przyszłej siedziby należy część przeznaczona na wystawę stałą, zaprojektowana jako otwarta przestrzeń bez filarów czy innych podpór. Wymagało to montażu ogromnych dźwigarów o rozpiętości 45 metrów. Audytorium zostało zbudowane w technologii „box in box”. Bryła sali jest wyodrębniona z konstrukcji budynku i będzie odizolowana od innych pomieszczeń Muzeum. Pozwoli to na osiągnięcie znakomitych parametrów akustycznych i stworzy znakomite miejsce dla koncertów klasycznych.

Muzeum Historii Polski będzie największym z obiektów w tzw. Parku Niepodległości, gdzie powstanie unikatowy ośrodek muzealny – centrum popularyzacji historii i dialogu o dziedzictwie narodowym. Obok gmachu MHP trwa budowa nowej siedziby Muzeum Wojska Polskiego. Na terenie Cytadeli znajdują się już Muzeum X Pawilonu i Muzeum Katyńskie. Na powierzchni ponad 30 ha zaplanowano także miejsca wypoczynku. Zaprojektowano dwukondygnacyjny parking podziemny dla samochodów osobowych oraz miejsca postojowe dla autokarów.

Muzeum Historii Polski to jedno z najnowocześniejszych i największych muzeów powstających obecnie w Europie. Będzie odwiedzane przez setki tysięcy gości rocznie. Stanie się miejscem wielowymiarowego kontaktu z historią Polski: wystaw, konferencji, forum dyskusji oraz centrum wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych.

Dyrektor MHP
Robert Kostro
| PHM
Director
Robert Kostro

A key space in the future Museum building is its section for the permanent exhibition, designed as an open space without pillars or other buttresses. This required the assembly of enormous girders with a spread of 45 metres. The auditorium has been built using box in box technology. The hall has been isolated from the building structure and will have no direct contact with other parts of the Museum, owing to which excellent acoustic parameters can be ensured, rendering the space a perfect venue for classical music concerts. The Polish History Museum will be the largest facility located in the area known as Independence Park where a unique museum centre is being developed, aimed at popularising history and dialogue on national heritage. A new seat of the Polish Army Museum is being erected next to the PHM building. The Museum of the Tenth Pavilion and the Katyń Museum are already located in the Warsaw Citadel. The surface area of over 30 hectares will feature a recreation and leisure area. A two-storey underground parking for passenger cars has been designed, as well as parking spaces for coaches. The Polish History Museum is among the most modern museum facilities under construction in Poland and in Europe. It will receive hundreds of thousands of visitors per year. The Museum will become a place for multidimensional contact with the history of Poland: exhibitions, discussion forum and a centre of cultural and educational events.

Podstawowe dane budynku Muzeum Historii Polski:

- powierzchnia budynku netto: ponad **44 850 m²** (w tym **8 tys. m²** będzie przeznaczony na magazyny i pracownie konserwatorskie Muzeum Wojska Polskiego); część nadziemna to **25 462 m²**, część podziemna – **19 394 m²**
- liczba kondygnacji: **4** nadziemne i **2** podziemne
- powierzchnia wystawy stałej: **7300 m²**
- powierzchnia wystaw czasowych: **1500 m²**
- audytorium na **580** osób
- sala kinowa na ok. **150** osób
- zaplecze gastronomiczne zlokalizowane na kilku kondygnacjach, w tym restauracja samoobsługowa i kawiarnia.

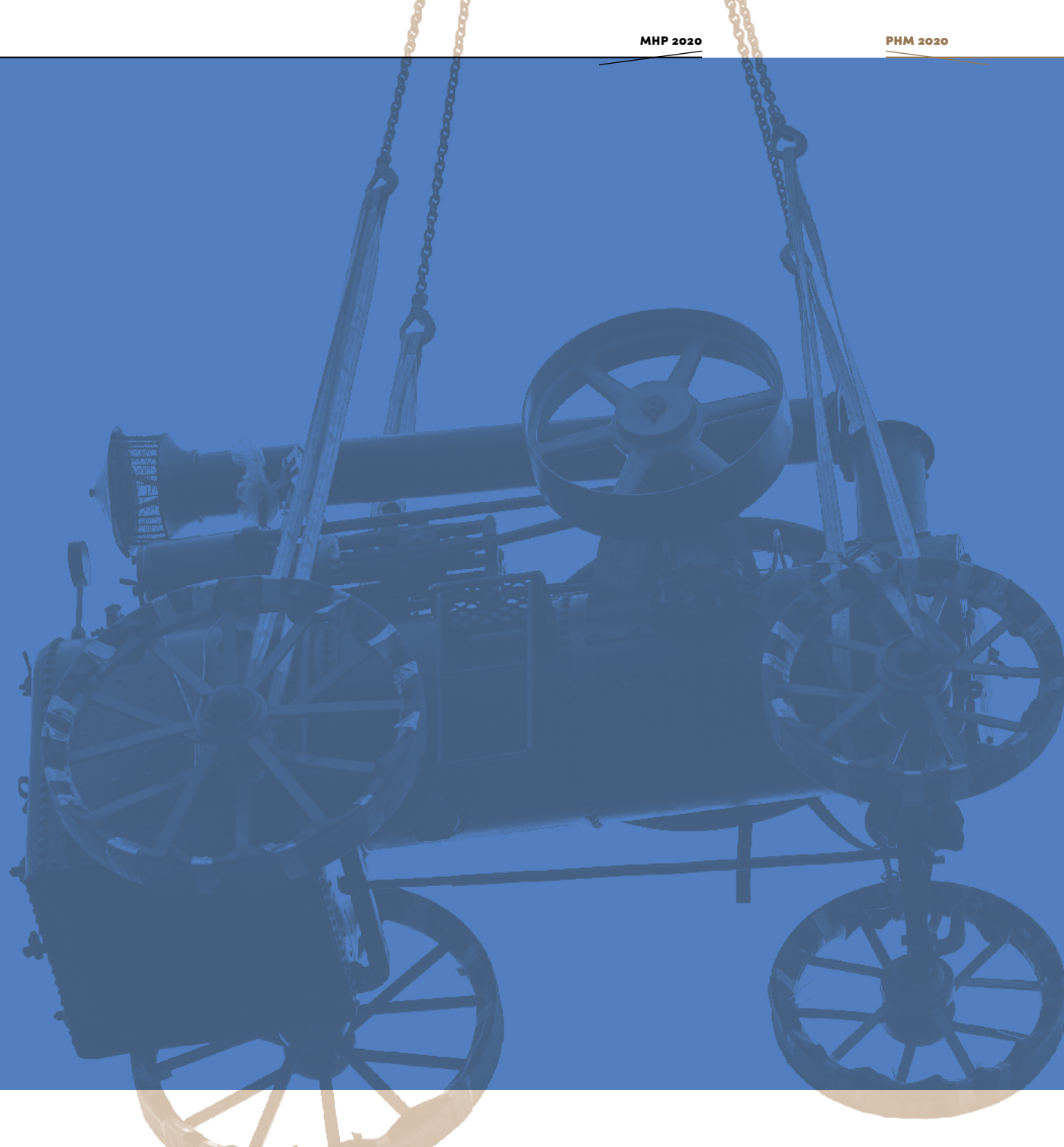
Gmach został zaprojektowany przez warszawską pracownię WXCA. ■

Key parameters of the Polish History Museum building:

- net surface area: over **44,850 sq. m**, including **8,000 sq. m** for storerooms and conservation studios of the Polish Army Museum; the overground area covers **25,462 sq. m**, with **19,394 sq. m** located underground
- number of storeys: aboveground: **4**, underground: **2**;
- permanent exhibition area: **7,300 sq. m**
- temporary exhibition area: **1,500 sq. m**
- auditorium capacity: **580** persons
- cinema capacity: approx. **150** persons
- food and drinks facilities located on several floors, including a self-service restaurant and café.

The building has been designed by Warsaw-based WXCA studio. ■

WYSTAWA STAŁA PERMANENT EXHIBITION

Wystawa stała Muzeum Historii Polski przedstawi ponadtysiącletnie dzieje państwa i narodu polskiego. Przewodnym motywem opowieści będzie historia wolności.

Drugi kluczowy wątek tematyczny to kształtowanie się i ewolucja polskiej tożsamości. Ukazane zostaną czynniki, które miały na nią decydujący wpływ, takie jak zakorzenienie w cywilizacji zachodniej, unia z Litwą czy oddziaływanie kultury romantycznej. Trzeci z wątków to opowieść o społeczeństwie i cywilizacji. Dzięki niej zwiedzający zrozumieją, jak wyglądało życie codzienne w minionych epokach, oraz poznają doniosłe karty dziejów polskiej nauki i techniki. Na wystawie znajdzie się 3686 muzealiów (w tym 2120 obiektów z kolekcji MHP) oraz ok. 400 kopii lub replik ważnych obiektów historycznych. Muzeum będzie szeroko korzystać z instalacji scenograficznych, technik multimedialnych i interaktywnych, projektowanych z myślą o oddaniu atmosfery wydarzeń historycznych oraz umożliwiających wyszukiwanie informacji i pogłębienie wiedzy. Merytoryczną treść wystawy przygotowuje zespół kuratorski wspierany przez ekspertów z polskich i zagranicznych instytucji badawczych.

Ścieżka zwiedzania poprowadzi przez sześć galerii. W każdej z nich opowiedziana zostanie historia kolejnej epoki, a są to: *Polska Piastów i Jagiellonów* (od początków państwa do 1573 roku), *Dawna Rzeczpospolita* (1573–1795), *Pod zaborami* (1796–1914), *Niepodległa* (1914–1939), *Polska Walcząca* (1939–1945), *Polacy wobec komunizmu* (1945–1990). Wystawa stała Muzeum Historii Polski będzie największą ekspozycją historyczną w kraju i jedną z większych w Europie.

Wizualizacja – wejście na wystawę stałą MHP. Projekt WWA, PLATIGE IMAGE | Visualisation: the entrance to the PHM permanent exhibition. Designed by WWA, PLATIGE IMAGE

Wizualizacja – wystawa stała MHP (galeria *Pod zaborami*). Projekt WWA, PLATIGE IMAGE | Visualisation: the PHM permanent exhibition (The Partitions gallery). Designed by WWA, PLATIGE IMAGE

Wizualizacja – wystawa stała MHP (galeria *Dawna Rzeczpospolita*). Projekt WWA, PLATIGE IMAGE | Visualisation: the PHM permanent exhibition (The Old Commonwealth gallery). Designed by WWA, PLATIGE IMAGE

Wizualizacja – wystawa stała MHP (galeria *Polacy wobec komunizmu*). Projekt WWA, PLATIGE IMAGE | Visualisation: the PHM permanent exhibition (The Poles and Communism gallery). Designed by WWA, PLATIGE IMAGE

The permanent exhibition at the PHM will present over 1,000 years of the history of the Polish statehood and nation, with major emphasis placed on the history of freedom.

Another key theme present throughout the exhibition is the story of how Polish identity was shaped, such as taking root in western civilisation, the union with Lithuania, or the influence of the Romantic culture. The third leading theme is the story of society and civilisation, owing to which visitors will understand what daily life looked like in past epochs, and learn about important chapters in the history of Polish science and technology. The exhibition will feature 3,686 museum exhibits (including 2,120 objects from the PHM's collections) and approximately 400 copies or replicas of important historical artefacts. The Museum will make extensive use of stage settings and multimedia, as well as interactive technologies designed with the aim of reflecting the spirit of historical events and facilitating finding information and improving one's knowledge. The substantive content of the exhibition is being developed by a team of curators supported by experts from Polish and foreign research institutions. The circuit followed by visitors will cover six galleries, each narrating the history of successive epochs: Poland of the Piast and Jagiellonian Dynasties (from the beginning of the country's statehood until 1573), The Old Commonwealth (1573–1795), The Partitions (1796–1914), Independent Again (1914–1939), Fighting Poland (1939–1945), and The Poles and Communism (1945–1990). The permanent exhibition of the Polish History Museum will be Poland's largest historical exhibition and among the largest in Europe.

Jeden z pierwszych wielkogabarytowych eksponatów na wystawie stałej MHP – lokomobila parowa firmy Ransomes, Sims & Jefferies, XIX w. | One of the first large-sized exhibits to feature at the PHM's permanent exhibition: a steam engine made by Ransomes, Sims & Jefferies, 19th century

W dniach 9 i 10 listopada do powstającej siedziby Muzeum Historii Polski dotarły pierwsze eksponaty: lokomobila parowa z XIX wieku, fragmenty zburzonych pomników z okresu PRL, transporter opancerzony SKOT, a także ponadtysiącletni dąb. Są to przedmioty o wielkich gabarytach i ciężarze, wymagające szczególnych procedur podczas przenoszenia i montażu. Każdy z nich został przy pomocy dźwigów i innego ciężkiego sprzętu ulokowany w przestrzeni przeznaczonej na wystawę stałą.

Jeden z pierwszych wielkogabarytowych eksponatów na wystawie stałej MHP – ponadtysiącletni czarny dąb | One of the first large-sized exhibits to feature at the PHM's permanent exhibition: an over-a-thousand-year-old black oak-tree trunk

W 2020 roku zakończono prace nad projektem wykonawczym wystawy stałej. Projekt ekspozycji przygotowało konsorcjum pracowni WWAA oraz Platige Image, zwycięzca międzynarodowego konkursu przeprowadzonego przez Muzeum. Liderami tego zespołu są Boris Kudlička i Natalia Paszkowska. 16 grudnia Muzeum Historii Polski ogłosiło postępowanie przetargowe na wykonawcę ekspozycji. Po jego wyłonieniu rozpoczął się ostatni, czwarty etap prac nad wystawą – jej montaż. Postępy w budowie oraz widowiskowy proces umieszczania w budynku największych eksponatów można obejrzeć na kanale YouTube Muzeum: MuzHPtv oraz na stronie internetowej www.muzhp.pl.

Jeden z pierwszych wielkogabarytowych eksponatów na wystawie stałej MHP – fragmenty pomnika Feliksa Dzierżyńskiego | One of the first large-sized exhibits to feature at the PHM's permanent exhibition: fragments of a monument to Felix Dzerzhinsky

Jeden z pierwszych wielkogabarytowych eksponatów na wystawie stałej MHP – transporter opancerzony SKOT | One of the first large-sized exhibits to feature at the PHM's permanent exhibition: a SKOT military armoured carrier

On 9–10 November, the first exhibits reached the emerging seat of the Polish History Museum: a 19th-century steam engine, fragments of demolished monuments from the period of the Polish People's Republic, a SKOT military armoured carrier, as well as an over-thousand-year-old oak tree. Such objects are of great size and weight requiring special procedures for their carriage and assembly. Using cranes and other heavy equipment, each of them was placed inside the space intended for the permanent exhibition. In 2020, work was completed on the executive design of the permanent exhibition, prepared by a consortium of the WWAA studio and Platige Image, the winner of the PHM's international design competition. The team is led by Boris Kudlička and Natalia Paszkowska. On 16 December, the Polish History Museum announced a tender for the contractor of the exposition. Once selected, the final fourth stage of work on the exhibition will begin, i.e. its assembly. Progress in the construction work and the spectacular process of placing the largest exhibits inside the building can be viewed on the Museum's YouTube channel MuzHPtv, and the website: www.muzhp.pl.

**ZBIORY
I KONSERWACJA
COLLECTIONS
AND CONSER-
VATION**

Kolekcja Muzeum Historii Polski

Zbiory MHP liczą już ponad 46 tys. obiektów (36 033 pozycje inwentarzowe; stan na 31 grudnia 2020 roku). Oprócz tego Muzeum posiada 862 depozyty. Obiekty są pozyskiwane przede wszystkim na potrzeby wystawy stałej oraz wystaw czasowych organizowanych przez MHP.

W zbiorach znajdują się różnorodne artefakty, pochodzące ze wszystkich epok. Muzeum posiada w swojej kolekcji m.in. pamiątki historyczne, wyroby rzemieślnicze, dzieła sztuki, fotografie, mapy, obiekty falerystyczne, weksylia, militaria, zabytki archeologiczne, dokumenty życia społecznego oraz bezcenne archiwalia.

Muzeum Historii Polski udostępnia obiekty ze swoich zbiorów na wystawy realizowane przez inne placówki kultury. W 2020 roku użyzione zostały obiekty na ekspozycje czasowe organizowane m.in. przez Muzeum Literatury w Warszawie i Instytut Józefa Piłsudskiego w Londynie. Na wystawie o rotmistrzu Pileckim przygotowanej przez berliński oddział Instytutu Pileckiego pokazano maszynę szyfrującą

Enigma. Ponadto MHP wypożyczyło kopie cyfrowe placówkom takim jak Muzeum Miasta Jaworzna, Muzeum w Łowiczu czy Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach. ■

Wicedyrektor MHP Anna Piekarska i dyrektor produkcji Wojskowych Zakładów Motoryzacyjnych Mikołaj Tokarek podczas przekazania SKOT-a do zbiorów MHP | PHM Deputy Director Anna Piekarska and Production Director of the Military Automotive Works Mikołaj Tokarek during the transfer of the SKOT carrier to the PHM

Transporter opancerzony SKOT trafił do MHP dzięki współpracy z Polską Grupą Zbrojeniową i Wojskowymi Zakładami Motoryzacyjnymi w Poznaniu, które pozyskały pojazd i przeprowadziły jego renowację

A SKOT military armoured carrier has found its way to the PHM thanks to cooperation with the Polish Armaments Group and the Military Automotive Works in Poznań, which procured the vehicle and restored it

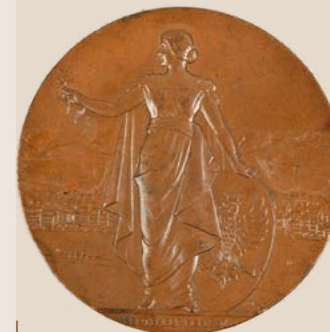

The PHM collection

The collection of the Polish History Museum already features over 46,000 items (36,033 inventory entries: as of 31 December 2020). Furthermore, the Museum has 862 deposits. Items are collected chiefly to suit the needs of the permanent exhibition and temporary exhibitions organised by the PHM.

The collection includes various items originating from all historical periods. Among them, the Museum possesses historical keepsakes, arts and crafts items, photographs, maps, medals and decorations, flags, military and archaeological artefacts, documents reflecting social life, and invaluable archival items.

The Polish History Museum makes artefacts from its collection available for exhibitions delivered by other cultural institutions. In 2019, they were rented out for temporary displays, inter alia, by the Museum of Literature in Warsaw and the Józef Piłsudski Institute in London. The Enigma cipher machine was displayed at an exhibition about Captain Pilecki prepared by the Berlin branch of the Pilecki Institute. Additionally, the PHM rented out digital copies to such institutions as the Jaworzno Town Museum, the Museum in Łowicz, or the Holy Father John Paul II Family Home Museum in Wadowice. ■

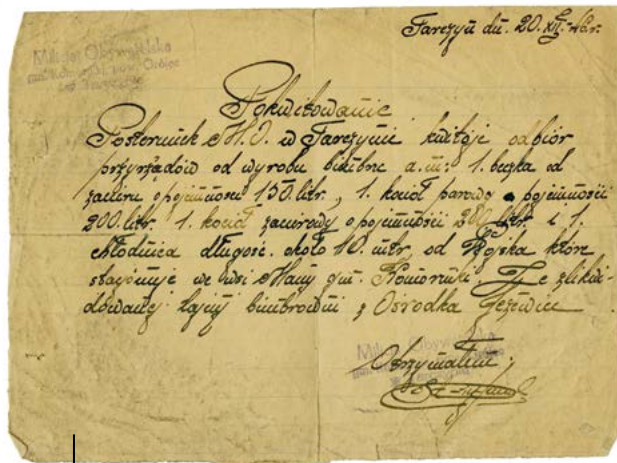
Medal z okazji wstąpienia Polski do Rady Ligi Narodów w 1926 r. (jako członek niestały). Darczyńca: Mirosław Kruszyński | A medal commemorating Poland's joining the Council of the League of Nations in 1926 (as a non-permanent member). Donor: Mirosław Kruszyński (MHP-F 323)

Medal z mistrzostw Polski w tenisie ziemnym kobiet z 1930 r. Trofeum należało prawdopodobnie do Jadwigi Jędrzejowskiej. Darczyńca: Agnieszka Kluszczyńska | A medal from the 1930 Polish women's tennis cup. The trophy most likely belonged to Jadwiga Jędrzejowska. Donor: Agnieszka Kluszczyńska (MHP-F 418)

Metalowa plakietka z popiersiem Józefa Ignacego Kraszewskiego. Plakietka była premią dla członków Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskim za rok 1880. Darczyńca: Wincenty Lulis | A metal plaque featuring a bust of Józef Ignacy Kraszewski. It was a special bonus for the members of the Society for the Encouragement of Fine Arts in the Kingdom of Poland for the year 1880 Donor: Wincenty Lulis (MHP-SzR 30)

Pokwitowanie odbioru przez Milicję Obywatelską przyrządów do pędzenia bimbru. Darczyńca: Leszek Choczaj | A confirmation of the reception of bootlegging appliances by the Citizens' Militia. Donor: Leszek Choczaj (MHP-ARR 898)

Małe Wielkie Historie

Od 2016 roku Muzeum Historii Polski prowadzi społeczną zbiórkę zainicjowaną pod hasłem „Małe Wielkie Historie”. Celem akcji jest pozyskiwanie do kolekcji muzealiów o wartości historycznej, a zarazem mających związek z osobistymi losami ofiarodawców. Niektóre z darów w przyszłości trafią na ekspozycje organizowane przez MHP. Muzeum jest zainteresowane przedmiotami codziennego użytku, fotografiami, pocztówkami, dokumentami, listami i pamiątkami, prasą, odznaczeniami, elementami ubioru, umundurowania, uzbrojenia i wyposażenia wojkowego, zabytkowymi urządzeniami oraz wyrobami rzemieślniczymi i artystycznymi, świadczącymi o historii Polski i polskiej kulturze materialnej, przemianach społecznych i gospodarczych.

W ramach zbiórki udało się dotychczas pozyskać ok. 14 tys. obiektów. W 2020 roku MHP otrzymało 2002 dary oraz 254 obiekty przekazane przez inne muzea i instytucje. Ofiarodawcy, którzy chcieliby przekazać Muzeum Historii Polski swoje pamiątki, mogą zgłaszać się osobiście (MHP, ul. Mokotowska 33/35, 00-560 Warszawa), telefonicznie (+48 22 211 90 29, +48 22 211 90 48) bądź e-mailowo (pamiatki@muzhp.pl). ■

Nóż szturmowy Fairbairn-Sykes z pochwą należący do Tadeusza Jana Kulińskiego z okresu służby w 2. Batalionie Komandosów Zmotoryzowanych. Darczyńca: Bohdan Kuliński | A Fairbairn-Sykes assault knife with a sheath belonging to Tadeusz Jan Kuliński from the time of his service in the 2nd Motorised Commando Battalion. Donor: Bohdan Kuliński (MHP-MIL 268)

Little Big Histories

Since 2016, the Polish History Museum has run a public collection campaign titled 'Little Big Histories', its aim being to expand the Museum's collection to include objects of historical value linked to the personal stories of their donors. Some of the objects could feature in future exhibitions organised by the Museum.

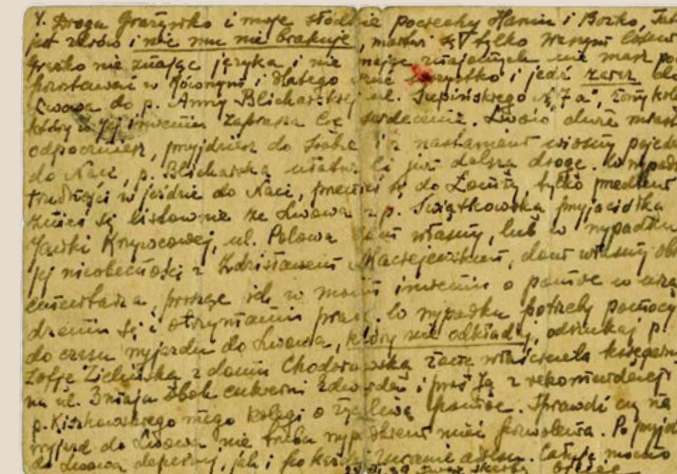
The Museum is interested in everyday objects, photographs, postcards, documents, letters and diaries, the press, distinctions, as well as items of clothing, uniforms, armaments and military equipment,

historical devices, and also arts and crafts objects bearing witness to the history of Poland, Polish material culture, and socio-economic changes.

To date, around 14,000 objects have been collected.

In 2020, the Museum received 2002 gifts and 254 objects transferred to it by other museums and institutions.

Anyone wishing to donate their memorabilia to the Polish History Museum may do so in person (PHM, ul. Mokotowska 33/35, 00-560 Warsaw) or contact us by phone (+48 22 211 90 29, +48 22 211 90 48) or e-mail (pamiatki@muzhp.pl). ■

List Władysława Berezę napisany do żony w sowieckim obozie dla polskich oficerów w Starobelsku 28 grudnia 1939 r. Darczyńca: Teresa Kułakowska | A letter from Władysław Berezę to his wife written in a Soviet camp for Polish officers in Starobelsk on 28 December 1939. Donor: Teresa Kułakowska (MHP-ARR 905)

Teczka na dokumenty подарowana Władysławowi Berezie przez kolegów z 23. Pułku Ułanów Grodzieńskich. Darczyńca: Teresa Kułakowska | A document folder given to Władysław Bereza by his colleagues from the 23rd Regiment of Grodno Uhlans. Donor: Teresa Kułakowska (MHP-RV 1784)

Krzyż Walecznych Władysława Berezy (1893–1940) – polskiego oficera kawalerii, uczestnika wojny z Ukrainą, Rosją bolszewicką oraz kampanii wrześniowej. Darczyńca: Teresa Kułakowska | The Cross of Valour received by Władysław Bereza (1893–1940), a Polish cavalry officer taking part in wars with Ukraine and Bolshevik Russia as well as the September 1939 campaign. Donor: Teresa Kułakowska (MHP-F 409)

Szabla francuska oficera piechoty wzór 1882 z pochwą, tzw. hallerówka, z wyposażenia Tadeusza Telerskiego | A French sabre of an infantry officer, model 1882 with a sheath, known as 'Haller's sabre', from Tadeusz Telerski's equipment (MHP-MIL 278/01, MHP-MIL 278/02)

Kurtka mundurowa Tadeusza Telerskiego, porucznika w Armii Polskiej we Francji (Błękitna Armia Hallera) | A uniform jacket of Tadeusz Telerski, a lieutenant in the Polish Army in France (Haller's Blue Army) (MHP-RTK 804)

Rogatywka (czapka weterańska z lat 30. XX w.) Tadeusza Telerskiego | Tadeusz Telerski's four-cornered cap (a veteran cap of the 1930s) (MHP-RTK 801)

Furażerka Tadeusza Telerskiego | Tadeusz Telerski's garrison cap (MHP-RTK 802)

Hełm francuski wzór 1915 „Adrian” z polskim orłem używany w Armii Polskiej we Francji (Błękitna Armia Hallera). Hełm z wyposażenia Tadeusza Telerskiego | A French helmet (the 1915 'Adrian' model with the Polish eagle used in the Polish Army in France (Haller's Blue Army)) from Tadeusz Telerski's equipment (MHP-MIL 279)

Zakupy

W 2020 roku kolekcja Muzeum wzbogaciła się m.in. o kompletny mundur żołnierza Armii Polskiej we Francji, wraz z oporządzeniem, starodruk z akatystem ku czci św. Barbary i żywotem św. Barbary z XVIII w., zbudowaną w czasie wojny przez polski wywiad we Francji kopię słynnej niemieckiej maszyny szyfrującej Enigma (urządzenie służyło do odczytywania niemieckich szyfrogramów) czy rzeźbę *Dobry Pasterz* z Państwowej Szkoły Przemysłu Drzewnego w Zakopanem. Warto również wspomnieć o pucharaku pamiątkowym Aleksandra Ładosia, w latach II wojny światowej posła polskiego w Szwajcarii i uczestnika tzw. grupy berneńskiej, która ratowała Żydów. ■

Starodruk z akatystem ku czci św. Barbary i żywotem św. Barbary, Kijów 1788 | An old print of the Akathist Hymn to Saint Barbara and her life, Kyiv 1788 (MHP-ARS 74)

Srebrny puchar w stylu neobarokowym, ofiarowany przez współpracowników Aleksandrowi Ładosiowi, konsulowi generalnemu RP w Monachium, 1931 r. | A silver neo-Baroque cup given to Aleksander Ładoś, Polish Consul General in Munich by his associates, 1931 (MHP-SzZ 47)

Acquisitions

In 2020, the Museum's collection was enriched, *inter alia*, by the complete uniform of a soldier of the Polish Army in France, together with personal military equipment, an old print of the Akathist Hymn to St Barbara and her life of the 18th century, a copy of the famous German Enigma cipher machine constructed by Polish intelligence in France during the war (the device was used to read German ciphertexts), or a sculpture of *The Good Shepherd* from the State School of Wood Industry in Zakopane. Also worth mentioning is a memorial cup of Aleksander Ładoś, a Polish envoy to Switzerland during the Second World War, and participant of the 'Berne Group' that rescued Jews. ■

Autor nieznan, *Dobry Pasterz*, Państwowa Szkoła Przemysłu Drzewnego w Zakopanem, okres międzywojenny | Unknown author, *The Good Shepherd*, State School of Wood Industry in Zakopane, the interwar period (MHP-SzR 31)

Figurka porcelanowa *Sarenka* wykonana przez zakłady w Ćmielowie na podstawie projektu Instytutu Wzornictwa Przemysłowego w Warszawie, lata 50.–60. XX w. | A porcelain *Roedeer* figurine made by the works in Ćmielów on the basis of a design by the Industrial Design Institute in Warsaw, the 195/60s (MHP-SzZ 50)

Konserwacja

Pracownia Konserwacji Zbiorów w Muzeum Historii Polski działa od 2017 roku. Wykwalifikowani konserwatorzy, specjalizujący się głównie w konserwacji tkanin, papieru i skóry oraz metalu, sprawują opiekę nad muzealiami. Sukcesywnie przygotowują obiekty na wystawę stałą, monitorują i analizują mikroklimat panujący w pomieszczeniach magazynowych. W 2020 roku zakonserwowano ponad 400 obiektów, a zabiegom prewencyjnym lub przeglądów konserwatorskim poddano blisko 300 muzealiów. ■

Destrukt zegarka kieszonkowego firmy Remontoir. Obiekt odnaleziony na terenie warszawskiej Cytadeli podczas prac archeologicznych związanych z budową siedziby Muzeum Historii Polski, przed konserwacją i po niej | A destruct of a pocket watch made by Remontoir. It was found at the Warsaw Citadel during archaeological works related to the construction of the Polish History Museum's seat, before and after conservation (MHP-ArchM 706)

Conservation

The Conservation Laboratory at the Polish History Museum was established in 2017. Qualified conservators – who specialise chiefly in the conservation of fabrics, paper and leather, as well as metal – care for the artefacts present at the Museum, preparing them gradually for the permanent exhibition, as well as monitoring and analysing storage conditions. In 2020, more than 400 objects were conserved and nearly 300 museum artefacts subjected to preventive or conservation checks. ■

Opaska przewidziana dla osób służących w cywilnych organach obrony przeciwlotniczej, wprowadzona do użycia przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych 28 września 1938 r., stan zachowania przed konserwacją i po niej | An armband for persons serving in civil anti-aircraft defence bodies, introduced by the Ministry of Internal Affairs on 28 September 1938, before and after conservation (MHP-RTK 580)

Klucz nadawczy odnaleziony w ukrytym pomieszczeniu, w którym znajdowała się tajna radiostacja Komendy Głównej Armii Krajowej, tzw. Łódź podwodna. Obiekt przed konserwacją i po niej. Darczyńca: Piotr Rodowicz | A transmitter key found in a hidden place with a secret radio station of the Supreme Command of the Home Army (known as the Submarine), before and after conservation. Donor: Piotr Rodowicz (MHP-RT 153)

WYSTAWY EXHIBITIONS

1939

1939

1940-4

DE STRID VAN DE ISE B. IN BESCHIJT
ZACHODNI TEREN GVELEK MATAGANIN
MILITARY OPERATIONS IN THE WESTERN
RESERVE WALKS IS. REZYDENT SAMALSO
W SIEKINSI ZACHODNI

DE STRID VAN DE ISE B. IN BESCHIJT
ZACHODNI TEREN GVELEK MATAGANIN
MILITARY OPERATIONS IN THE WESTERN
RESERVE WALKS IS. REZYDENT SAMALSO
W SIEKINSI ZACHODNI

DE STRID VAN DE ISE B. IN BESCHIJT
ZACHODNI TEREN GVELEK MATAGANIN
MILITARY OPERATIONS IN THE WESTERN
RESERVE WALKS IS. REZYDENT SAMALSO
W SIEKINSI ZACHODNI

DE STRID VAN DE ISE B. IN BESCHIJT
ZACHODNI TEREN GVELEK MATAGANIN
MILITARY OPERATIONS IN THE WESTERN
RESERVE WALKS IS. REZYDENT SAMALSO
W SIEKINSI ZACHODNI

DE STRID VAN DE ISE B. IN BESCHIJT
ZACHODNI TEREN GVELEK MATAGANIN
MILITARY OPERATIONS IN THE WESTERN
RESERVE WALKS IS. REZYDENT SAMALSO
W SIEKINSI ZACHODNI

DE STRID VAN DE ISE B. IN BESCHIJT
ZACHODNI TEREN GVELEK MATAGANIN
MILITARY OPERATIONS IN THE WESTERN
RESERVE WALKS IS. REZYDENT SAMALSO
W SIEKINSI ZACHODNI

Plenerowa wystawa mobilna „Generał Stanisław Maczek i jego żołnierze”

Wystawa opowiada o losach generała Maczka i jego żołnierzy. Ekspozycja przyjęła formę pawilonu wystawienniczego przystosowanego do transportu. Wykorzystuje najnowsze technologie ekspozycyjne oraz multimedia i przygotowana została w trzech wersjach językowych: polskiej, angielskiej i niderlandzkiej. Od 8 do 27 września można ją było zwiedzać w Żaganiu, na dziedzińcu Żagańskiego Pałacu Kultury. Następnie od 1 do 28 października była pokazywana na terenie wrocławskiego Centrum Historii Zajezdnia. W pawilonie ekspozycyjnym zwiedzający mogli obejrzeć nieznaną dotychczas fotografię i fragmenty kronik wojennych, posłuchać nagrań ze wspomnieniami żołnierzy 1. Dywizji Pancerniej oraz samego generała Maczka. Można było nie tylko poznać przebieg poszczególnych bitew w 1939 i 1944 roku, lecz także dowiedzieć się, jak wyglądało życie codzienne na froncie i w koszarach: co żołnierze jedli, jak spędzali wolny czas, jak sobie radzili ze wszechobecną śmiercią i tęsknotą za pozostawionymi w kraju rodzinami. Narracja wystawy prowadziła zwiedzających od początku kariery wojskowej Stanisława Maczka, czyli od czasów poprzedzających I wojnę światową i awansu na polu bitwy w 1919 roku, poprzez kampanię wrześniową 1939 roku (w której 10. Brygada Kawalerii pod dowództwem Maczka oślaniała przed Niemcami Armię „Kraków”), ewakuację przez Węgry i Francję na Wyspy Brytyjskie, aż po lądowanie aliantów w Normandii i serię zwycięskich bitew w 1944 roku, podczas których 1. Dywizja Pancerna uwolniła od okupacji niemieckiej kolejne miejscowości we Francji, Belgii i Holandii. Epilogiem opowieści były powojenne losy żołnierzy, z których część założyła rodziny na Zachodzie, część zaś, mimo niebezpieczeństw wynikających z podporządkowania Polski ZSRR, zdecydowała się powrócić do ojczyzny. (W pierwszym półroczu 2020 roku ze względu na pandemię Covid-19 wystawa nie mogła być prezentowana). ■

Otwarcie wystawy „Generał Stanisław Maczek i jego żołnierze” we Wrocławiu, od lewej: dyrektor Centrum Historii Zajezdnia dr Marek Mutor, dyrektor MHP Robert Kostro, rzecznik prasowy Centrum Historii Zajezdnia Juliusz Woźny | The opening of the exhibition General Stanisław Maczek and his Soldiers in Wrocław, left-right: Director of the Depot History Centre Dr Marek Mutor, PHM Director Robert Kostro and the Depot History Centre's spokesman Juliusz Woźny

Prezentacja wystawy „Generał Stanisław Maczek i jego żołnierze” w Żaganiu, na pierwszym planie: wicedyrektor MHP Anna Piekarska | The exhibition General Stanisław Maczek and his Soldiers shown in Żagań, in the foreground: PHM Deputy Director Anna Piekarska

Mobile outdoor exhibition General Stanisław Maczek and his Soldiers

This exhibition tells the story of General Maczek and his soldiers. It has taken the form of an exhibition pavilion adapted for transport, employing state-of-the-art exposition technologies as well as multimedia, and has been prepared in three language versions: Polish, English and Dutch. Between 8 and 27 September, it could be visited in Żagań at the court of the Żagań Palace of Culture, and subsequently (1–28 October) at the Wrocław Depot History Centre. At the exhibition pavilion, visitors could see unknown photographs, watch snippets of wartime chronicles, or listen to recordings featuring recollections of soldiers from the 1st Polish Armoured Division and Gen. Maczek himself. This way, they could learn not just about the course of individual battles in 1939 and 1944, but daily life on the front and in the barracks: what soldiers ate, how they spent their

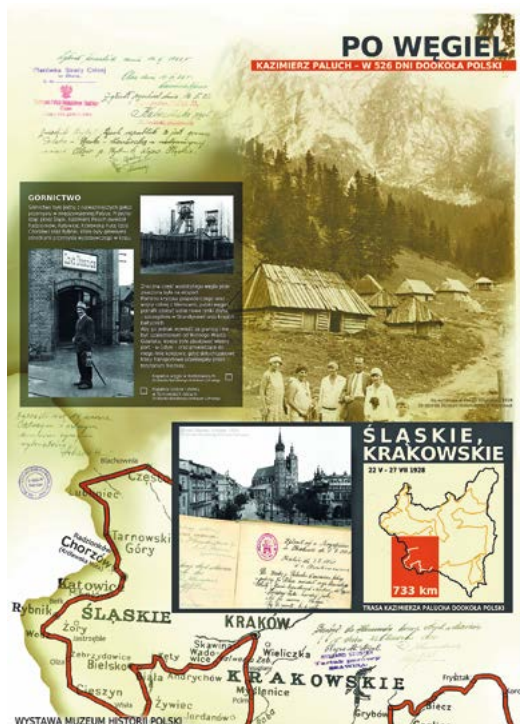
Pierwszy od prawej: wiceburmistrz Żagania Sebastian Kulesza | First to the right: Żagań Deputy Mayor Sebastian Kulesza

free time, or how they coped with omnipresent death and longing for their families left behind in Poland. The exhibition narrative led visitors from the beginning of Stanisław Maczek's military career, i.e. before the First World War and his 1919 promotion on the battlefield, through the September 1939 campaign (where the 10th Cavalry Brigade under his command shielded the 'Kraków' Army against the Germans), the evacuation through Hungary and France to the British Isles, until the landing of the Allies in Normandy and a series of victorious battles in 1944, during which the 1st Armoured Division of Gen. Maczek liberated successive French, Belgian and Dutch localities from German occupation. The exhibition closed with the post-war fate of the soldiers, some of whom established families in the West while others decided to return to Poland in spite of the dangers related to the country's subjugation to the Soviet Union. (In the first half of 2020, the exhibition could not be shown due to Covid-19 pandemic restrictions). ■

Prezentacja wystawy „Generał Stanisław Maczek i jego żołnierze” we Wrocławiu | The exhibition General Stanisław Maczek and his Soldiers shown in Wrocław

Wystawa „Wielka Wojna Polaków 1914–1918”

Ekspozycja planszowa prezentująca unikatowe zdjęcia z czasów I wojny światowej, przegląd ówczesnej prasy, ikonografię, a także wybrane wspomnienia i zapiski świadków – wybitnych postaci oraz zwykłych ludzi. Na wystawie pokazano też pocztówki, grafiki i plakaty propagandowe poświęcone losom ludności polskiej oraz odzyskaniu niepodległości. W 2020 roku wystawa była pokazywana w Stoczku (30 września – 19 października), w Sadownem (19 października – 9 listopada) oraz w Ostrołęce (9–27 listopada). ■

Prezentacja wystawy „Wielka Wojna Polaków 1914–1918” w Stoczku (Rzymskokatolicka Parafia św. Stanisława Biskupa Męczennika) | The exhibition Poles in the Great War 1914–1918 shown in Stoczek (Roman-Catholic Parish of Saint Stanislaus the Martyr)

Wystawa „W 526 dni dookoła Polski”

Wystawa planszowa przypominająca pieszy rajd Kazimierza Palucha wzdłuż granic II Rzeczypospolitej w 10. rocznicę odzyskania niepodległości. Dzięki dokumentacji zebranej przez podróżnika możemy zrekonstruować przebieg wyprawy, jej charakter, wyobrazić sobie sytuacje i zdarzenia jej towarzyszące. Ekspozycja przedstawia także bilans rozwoju państwa polskiego w okresie 1918–1928, ukazuje również sposoby obchodzenia Święta Niepodległości przez rozmaite instytucje, stowarzyszenia oraz przez pojedynczych obywateli. W 2020 roku wystawa została użyczona Komendzie Głównej Policji w Warszawie i zaprezentowana w wersji wirtualnej. ■

Around Poland in 526 Days

A panel exhibition recalling Kazimierz Paluch's trek along the borders of the Second Polish Republic undertaken on the 10th anniversary of Poland's regained independence. Owing to the documentation amassed by the traveller, we are able to reconstruct the course of his project and its nature, as well as imagine situations and events on his way. The exhibition also features a summary of the development of the Polish state in the period between 1918 and 1928, as well as ways of observing Independence Day by various institutions, associations and individual citizens. In 2020, the exhibition was rented out to the National Police Headquarters in Warsaw and presented in a virtual version. ■

Poles in the Great War 1914–1918

This panel exhibition features unique photographs from the First World War, an overview of the press of the day, iconography, as well selected recollections and notes of witnesses, eminent personalities and ordinary people. The presentation also includes postcards, graphics and propaganda posters devoted to the fate of Polish population and the regaining of the country's independence. In 2020, the exhibition was shown in Stoczek (30 September – 19 October), Sadowne (19 October – 9 November) and Ostrołęka (9–27 November). ■

Prezentacja wystawy „Wielka Wojna Polaków 1914–1918” w Sadownem (Parafia św. Jana Chrzciciela) | The exhibition Poles in the Great War 1914–1918 shown in Sadowne (Parish of John the Baptist)

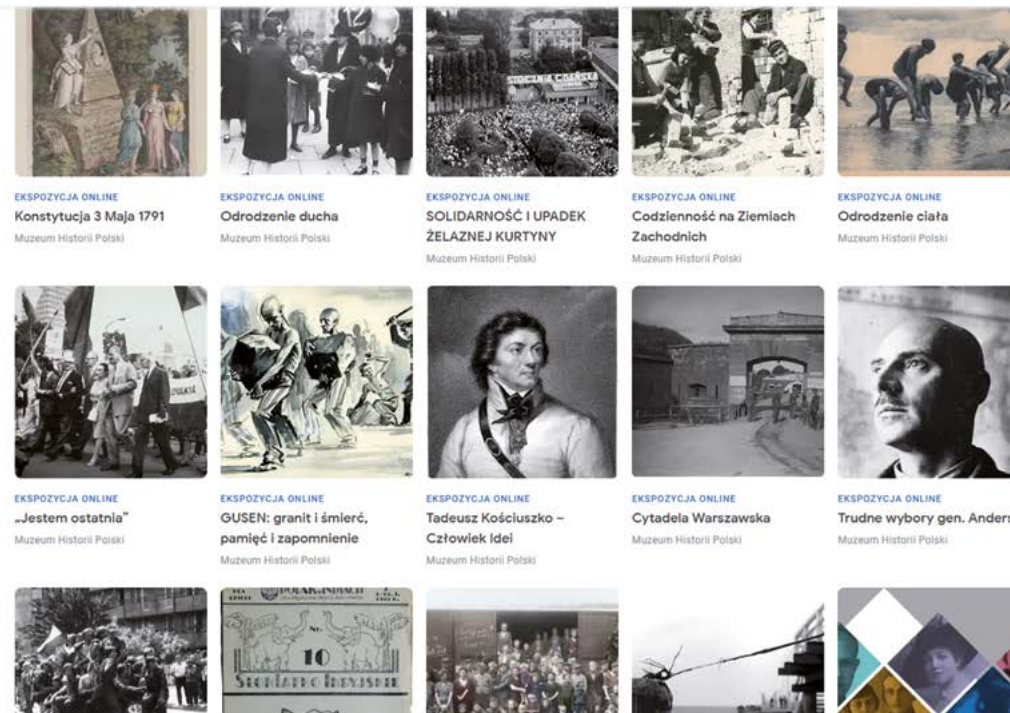

Wystawy internetowe realizowane we współpracy z Google

Muzeum Historii Polski kontynuuje udział w międzynarodowym projekcie Google Arts & Culture, w ramach którego wybrane instytucje muzealne z całego świata prezentują treści w formie cyfrowej. W 2020 roku na platformie Google została opublikowana wystawa opowiadająca o losach generała Stanisława Maczka i jego żołnierzy zatytułowana „Czarne Diabły” (w polskiej, angielskiej oraz niderlandzkiej wersji językowej). Aktualnie pod adresem www.wystawy.muzhp.pl jest dostępnych 21 wystaw przygotowanych przez Muzeum Historii Polski. ■

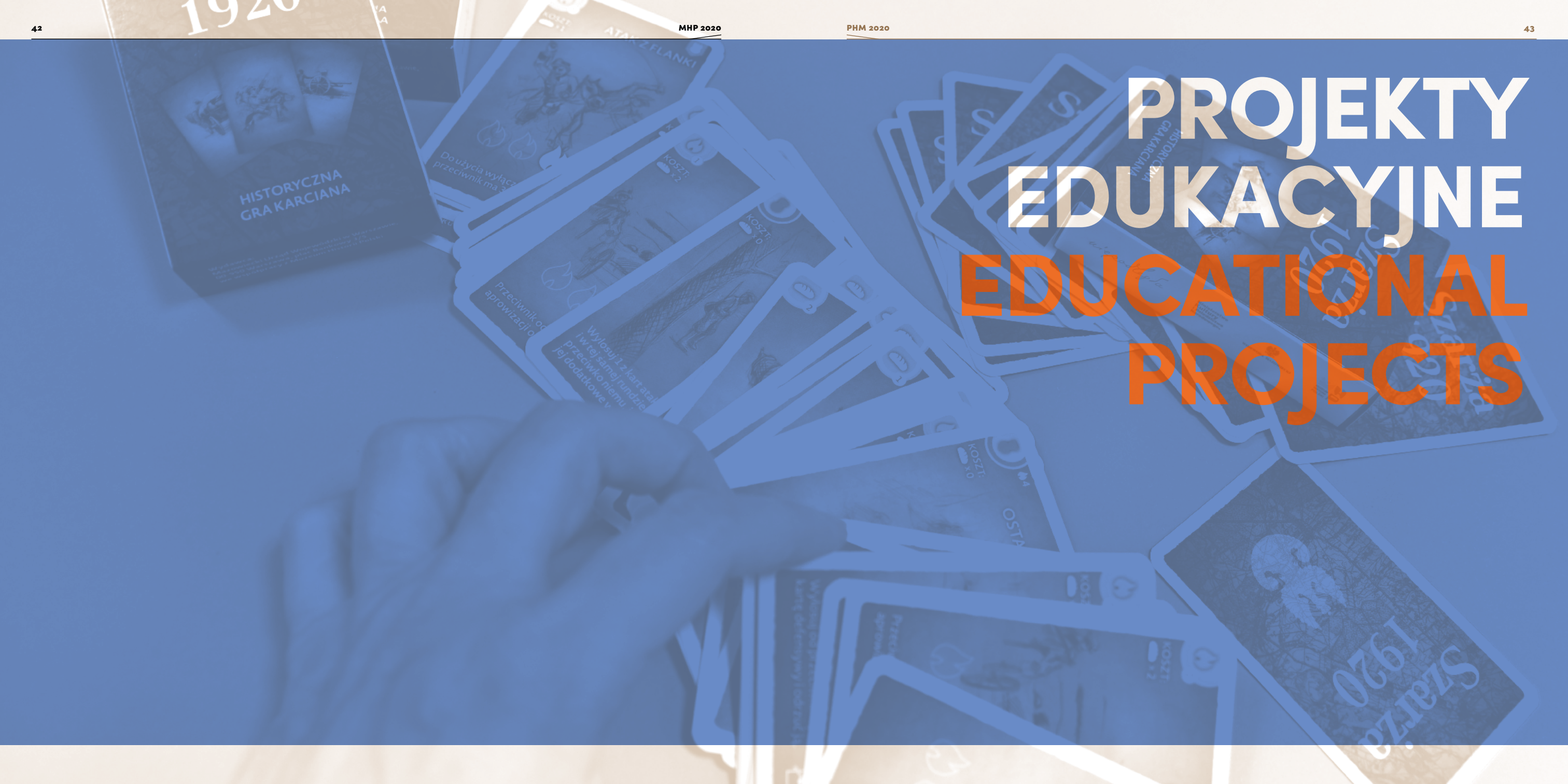
← Szukaj w materiałach partnera: Muzeum Historii Polski

Online exhibitions in cooperation with Google

The Polish History Museum continues its participation in the international Google Arts & Culture project, in which selected museums from across the globe showcase their content in digital format. In 2020, an exhibition about General Stanisław Maczek and his soldiers entitled Black Devils was presented on the Google platform (in Polish, English and Dutch language versions). Twenty one exhibitions prepared by the Polish History Museum are currently available on the website: www.wystawy.muzhp.pl. ■

PROJEKTY EDUKACYJNE EDUCATIONAL PROJECTS

HISTORYCZNA
GRA KARCIANA

Do użycia wyłącz przeciwnik ma 3

Przeciwnik od aprowizacji

Wylosuj 1 z kart atak i w tej samej rundzie przeciwnikowi niemu. Jeśli dodatkowo v

PROJEKTY
EDUKACYJNE
EDUCATIONAL
PROJECTS

Szarża
1920

Z uwagi na ograniczenia związane z pandemią Covid-19 działalność edukacyjna MHP przeniosła się w znacznej mierze do Internetu i jest realizowana w ramach projektu Muzeum Online, który szerzej omówiono w części „Projekty internetowe”.

Lekcje muzealne

Muzeum Historii Polski ma w swojej ofercie 60 tematów lekcji muzealnych dla uczniów każdego poziomu edukacyjnego. Do marca 2020 roku przeprowadzono 10 lekcji przygotowanych dla szkół oraz dwa wykłady dla seniorów. We wrześniu odbyły się trzy lekcje w formie historycznych spacerów po Warszawie. ■

Kontynuacja projektów historyczno-teatralnych

„Piastodzieje” to cykliczny program odwołujący się do historii dynastii Piastów. Każde spotkanie składa się z dwóch części: przedstawienia dotyczącego dziejów władców z rodu Piastów oraz warsztatów plastyczno-teatralnych. Projekt przeznaczony jest dla dzieci w wieku 5–9 lat. Do tej pory zajęcia odbywały się raz na miesiąc. W pierwszym kwartale 2020 roku doszły do skutku dwa przedstawienia (następnie projekt zawieszono z powodu pandemii Covid-19). Treści związane z projektem zostały umieszczone na platformie Muzeum Online (www.muzhp.pl). Nagrano cztery słuchowiska oraz przygotowano 10 filmów (do „Piastodziejów” oraz „Jagiellady” – analogicznego programu dotyczącego historii Polski jagiellońskiej) z propozycjami warsztatów plastycznych nawiązujących do przedstawień. ■

Due to the restrictions related to the Covid-19 pandemic, the PHM's educational activities have largely moved online and are delivered as part of the Museum Online project, more extensively described in the 'Online Projects' section.

Museum lessons

The Polish History Museum's offer includes 60 themes of museum classes for learners at all educational levels. Until March 2020, ten classes for schoolchildren were delivered as well as two lectures for senior citizens. In September, three classes took place in the form of historical walks in Warsaw. ■

Continuation of historical and theatrical projects

'The History of the Piasts' is a cyclical programme referring to the history of the Piast dynasty. Each meeting is comprised of two parts: a theatre play about the history of rulers from that dynasty and a workshop featuring elements of visual arts and theatre. The project's target audience are children aged five to nine. The meeting used to be held on a monthly basis. In the first quarter of 2020, two theatre plays were staged (after which the project was suspended due to the Covid-19 pandemic). Content related to the project has been published on the Museum Online platform (www.muzhp.pl). Four have been recorded and ten films made (for 'The History of the Piasts' and 'The History of the Jagiellonians', a similar programme about the history of Poland under the Jagiellonian dynasty) with suggestions for visual-arts workshops referencing the theatre plays. ■

Projekt edukacyjny „Drogi do niepodległości”

Projekt wykorzystuje strategiczną grę planszową o tym samym tytule. W 2020 roku kontynuowano szkolenia dla nauczycieli, pokazujące możliwości dydaktyczne gier w edukacji historycznej. Do marca odbyły się dwa szkolenia – w Kielcach i Krakowie. ■

Pakiet edukacyjny „Odważmy się być wolnymi”

Treść pakietu koncentruje się na kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości i pierwszych latach funkcjonowania II RP. Ramy czasowe omawianych

zagadnień otwiera rok 1914 i wybuch I wojny światowej, zamyka zaś rok 1921, w którym doszło do uchwalenia konstytucji marcowej i podpisania traktatu ryskiego. Pakiet zawiera materiały źródłowe odnoszące się do trzech bloków tematycznych: *Wojna i polityka*, *Kultura i społeczeństwo* oraz *Ziemia*. Wybór materiałów (ikonografia, dokumenty, wspomnienia) dotyczy m.in. sytuacji Polaków w czasie wojny, działalności organizacji społecznych, podejmowanych inicjatyw kulturalnych czy stanu ekonomicznego kraju u progu niepodległości. Co ważne, zagadnienia te, ukazane w różnych perspektywach, przedstawiane są poprzez relacje świadków wydarzeń. Uzupełnieniem pakietu są *Kalendarium wydarzeń z lat 1914–1921*, *Słownik biograficzny* oraz *Słownik pojęć*. Pakiet jest dostępny na stronie internetowej obw.muzhp.pl. ■

The 'Let's Dare Be Free' educational package

The content of the package focuses on the subject of Poland's regaining independence and the first years of the Second Polish Republic. The period discussed starts in 1914 and the outbreak of the First World War and ends in 1921, when the March Constitution was adopted and the Treaty of Riga signed.

The package contains source materials referring to three thematic blocks: *War and politics*, *Culture and society* and *The Earth*. The selection of materials (iconography, documents and memoirs) concerns, *inter alia*, the situation of Poles during the war, the operation of social organisations, cultural initiatives undertaken or the country's economic standing on the eve of independence. Importantly, these topics are presented from different perspectives through accounts by witnesses to the historical events. The package is supplemented by *Calendar of events from 1914–1921*, *Biographical Dictionary* and *Dictionary of Terms*. The package is available on the obw.muzhp.pl website. ■

The 'The Roads to Independence' educational project

This project employs a strategic board game of the same title. In 2020, teacher training continued, focusing on the teaching potential of games in history education. Until March, two such training sessions took place – in Kielce and in Kraków. ■

Warsztaty edukacyjne

We wrześniu we współpracy z Górnośląskim Oddziałem „Wspólnoty Polskiej” odbyły się 3-dniowe warsztaty dla uczniów szkoły w Bytomiu, będące kontynuacją zainicjowanego w 2019 roku projektu „Odkrywamy historię Polski – polskie i śląskie drogi do niepodległości”. Tematyka spotkań dotyczyła odrodzenia wolnej Polski oraz powstań śląskich. Podczas warsztatów uczniowie poznali wydaną przez MHP grę planszową „Drogi do niepodległości”. ■

Pamiętamy! – 100-lecie Bitwy Warszawskiej

W ramach projektu realizowanego we współpracy z Wojewodą Mazowieckim Muzeum wydało grę karcianą „Szarża 1920” oraz przygotowało trzy wykłady online nt. wojny polsko-bolszewickiej. Celem kampanii było przypomnienie znaczenia Bitwy Warszawskiej w dziejach powszechnych, poszerzenie wiedzy o bohaterach walczących o wolną Polskę, a także wzmacnianie poczucia wspólnoty narodowej i kształtowanie postaw patriotycznych. ■

Educational workshops

In September, a three-day workshop for young learners from a school in Bytom took place in cooperation with the Upper Silesian Branch of the Polish Community, the continuation of the project titled ‘We discover Poland’s history: Polish and Silesian paths to independence’ launched in 2019. The meetings focused on the rebirth of free Poland and Silesian Uprisings. During the workshop, participants became familiar with a board game published by the PHM called ‘The Roads to Independence’. ■

We Remember! The Centenary of the Battle of Warsaw

Delivered in cooperation with the Mazovian Governor, the Museum’s project involved the card game ‘The 1920 Charge’ and three online lectures about the Polish-Bolshevik War. The campaign aimed at recalling the importance of the Battle of Warsaw in general history, improving the knowledge of heroes fighting for a free Poland, as well as reinforcing a sense of belonging to the national community and shaping patriotic attitudes. ■

1920
PAMIĘTAMY!
100-LECIE BITWY WARSZAWSKIEJ

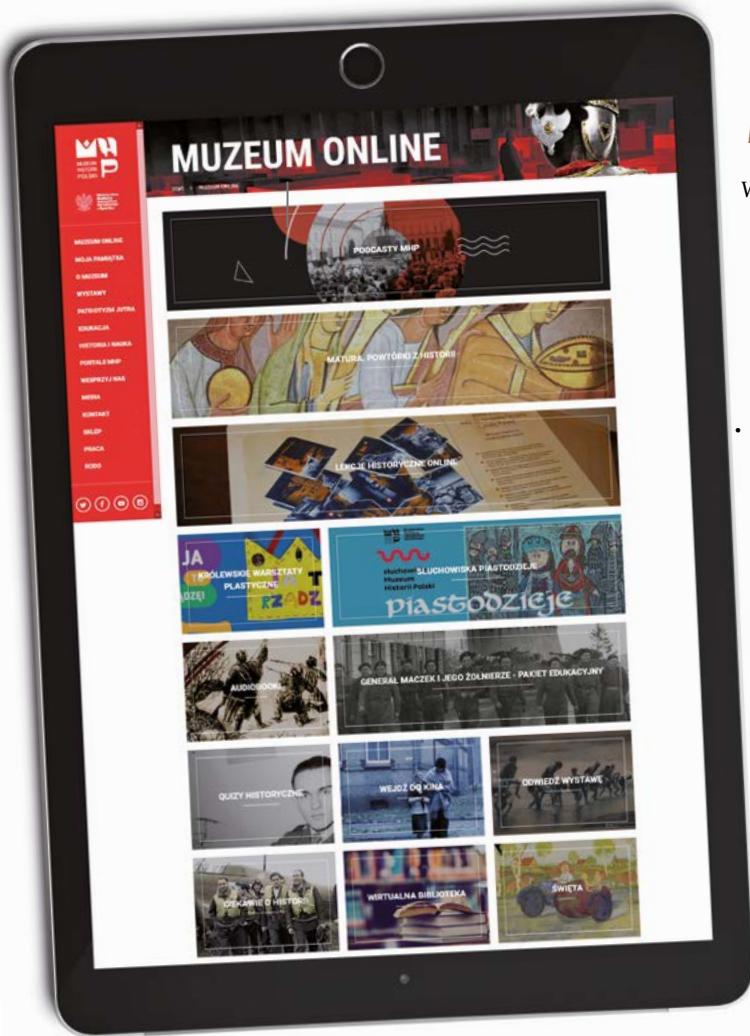
Naród, który traci pamięć przestaje być Narodem
– staje się jedynie zbiorem ludzi,
czasowo zajmujących dane terytorium.

Józef Piłsudski

PROJEKTY INTERNETOWE ONLINE PROJECTS

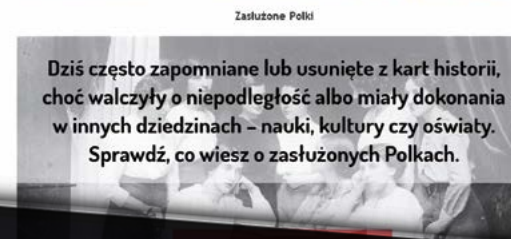

Muzeum Historii Polski Online

W związku z pandemią duża część aktywności Muzeum została przeniesiona do Internetu. MHP przygotowało projekt Muzeum Historii Polski Online – na głównej stronie internetowej muzhp.pl powstała specjalna zakładka: Muzeum Online. Na podstronach można znaleźć materiały tworzone przez MHP, w atrakcyjny i nowoczesny sposób przybliżające historię Polski. Łącznie przygotowanych zostało 13 sekcji tematycznych:

- **Quizy historyczne** – interaktywne quizy dotyczące najważniejszych wydarzeń, postaci i polskiej kultury. Prace nad projektem rozpoczęto w drugim kwartale 2020 roku. Do końca roku Muzeum przygotowało i opublikowało 28 quizów, w których wzięło udział ponad 15 tys. internautów. Quizy są urozmaicone tematycznie i pozwalają sprawdzić swoją wiedzę zarówno wtedy, gdy pytanie dotyczy np. historii 1. Dywizji Panczernej czy Bitwy Warszawskiej, jak i wtedy, gdy odnosi się do dziejów sztuki i kultury polskiej. Quizy umieszczane są na stronie internetowej muzhp.pl i promowane przez kanały społecznościowe – Facebook oraz Instagram.

The Polish History Museum Online

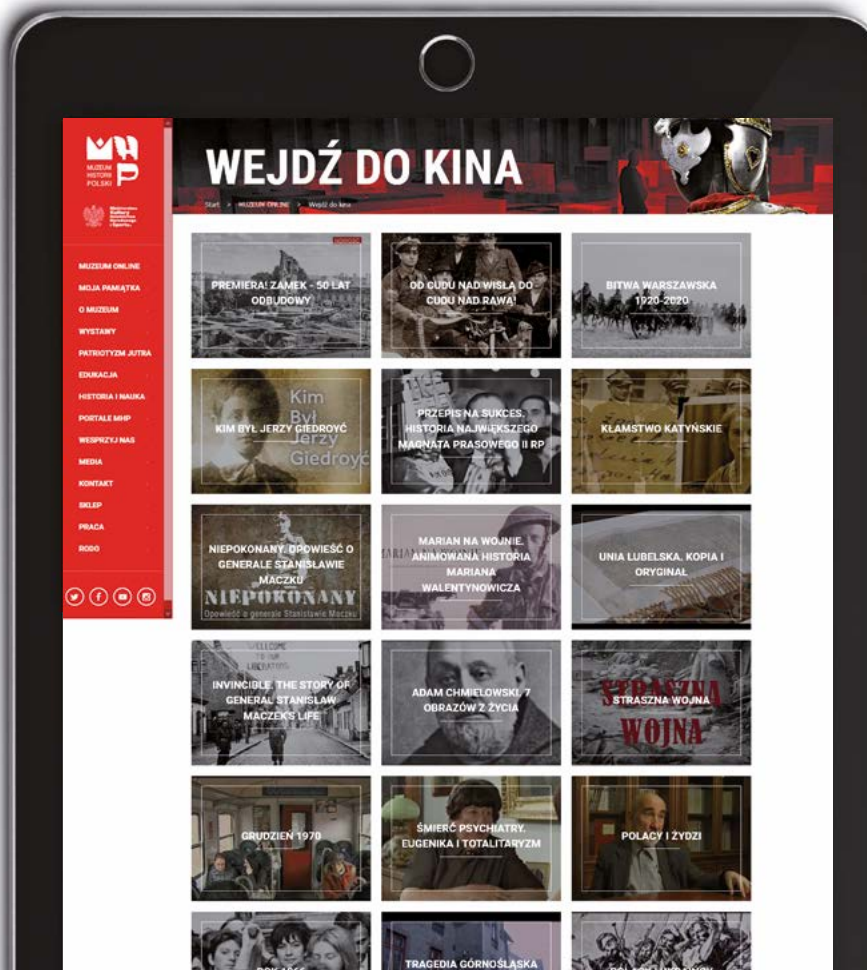
Because of the pandemic, a large portion of the Museum's activity has moved online. The PHM has developed a project titled 'The Polish History Museum Online' – a special tab is available on its main website www.muzhp.pl: Museum Online. The subpages contain materials created by the PHM that familiarise the user with Polish history in an attractive and modern manner. A total of 13 thematic sections have been prepared:

- **Historical quizzes** – interactive quizzes concerning key events, personalities and Polish culture. Work on the project commenced in the second quarter of 2020. By the end of the year, the Museum had prepared and published 28 quizzes, in which over 15,000 internet users took part. The quizzes are thematically varied and allow for checking one's knowledge both when a given question concerns, for instance, the history of the 1st Armoured Division or the Battle of Warsaw, or, say, the history of Polish art and culture. The quizzes are posted on the www.muzhp.pl website and promoted via social media – Facebook and Instagram.

- **Wejdz do kina** – 29 filmów dokumentalnych, m.in.:

1. Cztery dokumenty, które w 2020 roku miały premiery internetowe na kanale YouTube MuzHPtv:
 - a) dwie części filmu *Kim był Jerzy Giedroyc*, reż. Marek A. Drązewski
 - b) *Przepis na sukces. Historia największego magnata prasowego II RP*, reż. Rafał Geremek
 - c) *Niepokonany. Opowieść o generale Stanisławie Maczku*, reż. Rafał Geremek
 - d) *Marian na wojnie. Animowana historia Mariana Walentynowicza*, reż. Agata Mianowska.
2. Trzy nowości, które w 2020 roku Muzeum Historii Polski wyprodukowało i opublikowało na kanale YouTube MuzHPtv:
 - a) *Kłamstwo katyńskie*, reż. Emil Marat
 - b) *Bitwa Warszawska 1920–2020*, reż. Lidia Chołody i Marek Stremecki
 - c) *Od cudu nad Wisłą do cudu nad Rawą*, reż. Adam Turula.

- **Odwiedź wystawę** – sekcja prezentująca 21 wystaw internetowych MHP umieszczonych na międzynarodowej platformie Google Arts & Culture.
- **Ciekawie o historii** – artykuły historyczne i wywiady. MHP opublikowało w tej sekcji serię tekstów poświęconych różnym zagadnieniom z historii Polski, m.in. rocznicy Bitwy Warszawskiej, porozumień sierpniowych, powstaniu listopadowemu czy zbrodni katyńskiej.

- **Enter the cinema** – 29 documentary films, including:

1. Four documentaries that premiered online on the YouTube channel MuzHPtv in 2020:
 - a) two parts of the film *Who Was Jerzy Giedroyc* (orig. *Kim był Jerzy Giedroyc*), dir. Marek A. Drązewski
 - b) *Recipe for Success. The History of the Biggest Press Magnate of the Second Polish Republic* (orig. *Przepis na sukces. Historia największego magnata prasowego II RP*), dir. Rafał Geremek
 - c) *Invincible. The Story of General Stanisław Maczek* (orig. *Niepokonany. Opowieść o generale Stanisławie Maczku*), dir. Rafał Geremek
 - d) *Marian at War: An Animated Story of Marian Walentynowicz* (orig. *Marian na wojnie. Animowana historia Mariana Walentynowicza*), dir. Agata Mianowska.
 2. Three new films produced and posted by the Polish History Museum on the YouTube channel MuzHPtv in 2020:
 - a) *Katyń – the True Story of a Lie* (orig. *Kłamstwo katyńskie*), dir. Emil Marat
 - b) *The Battle of Warsaw 1920–2020* (orig. *Bitwa Warszawska 1920–2020*), dir. Lidia Chołody and Marek Stremecki
 - c) *From the Miracle on the Vistula to the Miracle on the Rawa* (orig. *Od cudu nad Wisłą do cudu nad Rawą*), dir. Adam Turula.
- **Visit an exhibition** – a section presenting 21 online exhibitions of the PHM available on the international Google Arts & Culture platform.
 - **About history in an interesting way** – historical articles and interviews. In this section, the PHM published a series of texts devoted to various topics from Polish history, including the anniversaries of the Battle of Warsaw, Gdańsk Social Accords, the November Uprising or the Katyń Massacre.

- **Audiobooki** – zakładka prezentująca serię audiobooków pt. „Klasyki polskiej historiografii”, czytanych przez znanych polskich aktorów: Antoniego Pawlickiego, Agnieszkę Więdłochę i Magdalenę Górską. Audiobooki przygotowano w ramach programu „Kultura w sieci”. 29 października w tymczasowej siedzibie Muzeum Historii Polski odbyła się transmitowana online premiera audiobooków. Inicjatorem projektu jest Antoni Pawlicki, aktor i beneficjent programu NCK. Muzeum włączyło się do programu, biorąc udział w wyborze lektur i udostępniając swoją stronę internetową oraz kanał YouTube, gdzie audiobooki są

zamieszczane (są dostępne również na portalach takich jak publio.pl czy audioteka.com). Nagrane dzieła to: Józef Piłsudski, *22 stycznia 1863*, czyta Antoni Pawlicki; Władysław Łoziński, *Życie polskie w dawnych wiekach (wiek XVI–XVIII)*, czyta Magdalena Górską; Władysław Łoziński, *Prawem i lewem. Obyczaje na Czerwonej Rusi w pierwszej połowie XVII w.*, czyta Antoni Pawlicki; Waław Tokarz, *Insurekcja warszawska 17 i 18 IV 1794 r.*, czyta Antoni Pawlicki; Tadeusz Żeleński-Boy, *Marysieńka Sobieska*, czyta Agnieszka Więdłocha. W 2020 roku audiobooki odsłuchało ponad 60 tys. internautów.

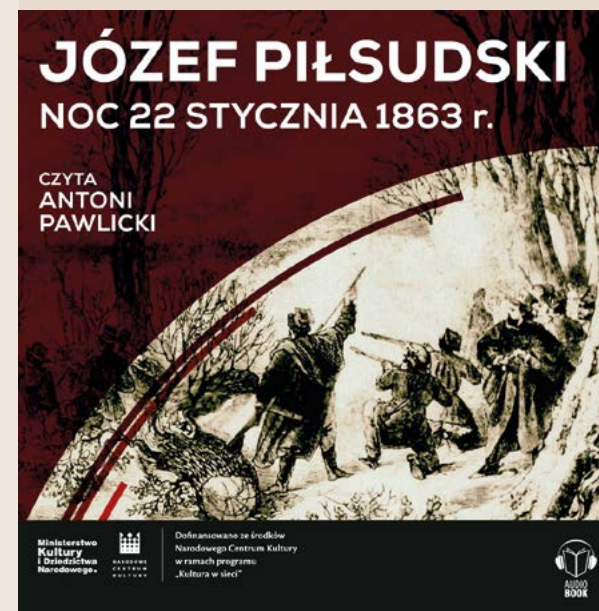
Od lewej: Agnieszka Więdłocha, Antoni Pawlicki, Magdalena Górską |
Left-right: Agnieszka Więdłocha, Antoni Pawlicki and Magdalena Górską

Agnieszka Więdłocha

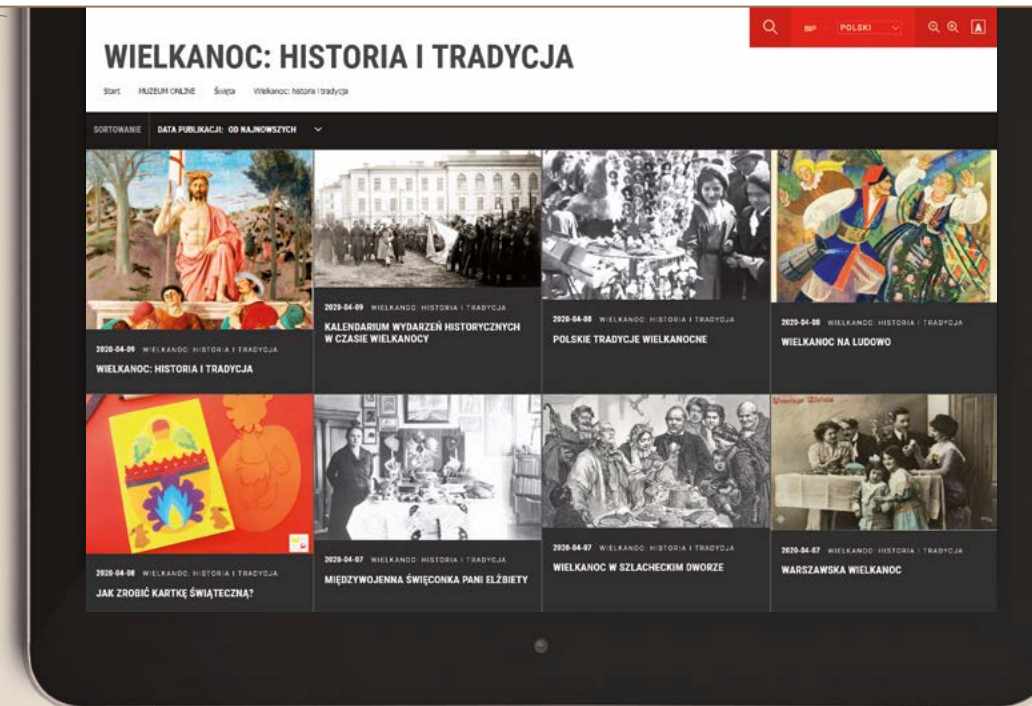

Antoni Pawlicki

- **Audiobooks** – a tab showcasing a series of audiobooks entitled *The Classics of Polish Historiography*, read by well-known Polish actors: Antoni Pawlicki, Agnieszka Więdłocha and Magdalena Górską. The audiobooks were prepared as part of the Culture Online programme. On 29 October, an online premiere of the audiobooks took place at the temporary seat of the Polish History Museum, which was broadcast online. The project was initiated by Antoni Pawlicki, an actor and beneficiary of the programme of the National Centre for Culture Poland (NCK). The Museum joined the scheme participating in the selection of the reading matter and making available its website and YouTube channel, where the audiobooks are uploaded (they are also available on such portals as publio.pl or audioteka.com). The works recorded include: Józef Piłsudski, *22 January 1863* (orig. *22 stycznia 1863*), read by Antoni Pawlicki; Władysław Łoziński, *Life in Poland in the Past (16th–18th Centuries)* (orig. *Życie polskie w dawnych wiekach (wiek XVI–XVIII)*), read by Magdalena Górską; Władysław Łoziński, *By Law or Otherwise. Customs in Red Ruthenia in the First Half of the 17th Century* (orig. *Prawem i lewem. Obyczaje na Czerwonej Rusi w pierwszej połowie XVII w.*), read by Antoni Pawlicki; Waław Tokarz, *The Warsaw Insurrection of 17–18 April 1794* (orig. *Insurekcja warszawska 17 i 18 IV 1794 r.*), read by Antoni Pawlicki; Tadeusz Żeleński-Boy, *Marysieńka Sobieska*, read by Agnieszka Więdłocha. In 2020, the audiobooks found an audience of over 60,000 internet users.

- **Podcasty MHP** – seria realizowana pod hasłem „1000 lat. Prześwietlenie” skupia uwagę na kluczowych wydarzeniach z historii Polski – od jej początków aż po współczesność. W 2020 roku powstał cykl 10 podcastów dotyczących m.in. bitwy pod Grunwaldem, potopu szwedzkiego czy Polskiego Państwa Podziemnego. Audycje przygotowane przez Łukasza Starowieyskiego przy współudziale historyków i kuratorów wystawy stałej MHP adresowane są głównie do uczniów szkół średnich oraz osób interesujących się historią. Podcasty są dostępne nieodpłatnie na kanale YouTube MuzHPtv, stronie muzhp.pl, w aplikacji Audioteka.pl, a dodatkowo publikowane są na najważniejszych platformach, takich jak Spotify czy Google Podcasts.
- **Wirtualna biblioteka** – ok. 30 pozycji o tematyce historycznej bezpłatnie dostępnych na platformie NGOteka.pl. Wśród publikacji znajdują się m.in. następujące książki wydane lub współwydane przez MHP: *Piłsudski jakim Go znałem* Leona Wasilewskiego, *Generał Jan Romer. Pamiętniki, Miasta wielu religii. Topografia sakralna ziem wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*.
- **Święta** – zakładka okolicznościowa prezentująca artykuły historyczne i ciekawostki na temat wybranych świąt: Wielkanocy, Bożego Narodzenia oraz Dnia Dziecka.

- **PHM podcasts** – a series entitled 1,000 Years. An Examination focuses on key events in Poland's history – since its beginning up until our time. In 2020, a series of ten podcasts were developed concerning, for instance, the Battle of Grunwald, the Swedish Deluge, or the Polish Underground State. Prepared by Łukasz Starowieyski in cooperation with historians and the curators of the PHM's permanent exhibition, these recordings are intended primarily for secondary-school learners and individuals interested in history. The podcasts are available free of charge on the YouTube MuzHPtv channel, the website www.muzhp.pl, in the application Audioteka.pl, as well as additionally published on major platforms such as Spotify or Google Podcasts.

- **Virtual library** – around 30 publications on historical subjects are available free of charge on the platform NGOteka.pl. The publications include the following books published or co-published by the PHM: *Piłsudski I knew* (orig. *Piłsudski jakim Go znałem*) by Leon Wasilewski, *General Jan Romer. Memoirs* (orig. *Generał Jan Romer. Pamiętniki*) and *Towns of Many Religions. The Sacred Topography of the Eastern Territories of the Polish-Lithuanian Commonwealth* (orig. *Miasta wielu religii. Topografia sakralna ziem wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*).
- **Holidays** – an occasional tab with historical articles and fun facts concerning selected holidays: Easter, Christmas and Children's Day.

- Zakładki z **materiałami edukacyjnymi** dla uczniów:
 1. **Historia dla najmłodszych** – materiały dla dzieci, które nie uczą się jeszcze historii w szkołach. Materiały zawierają krótkie informacje historyczne i zachęcają do aktywności plastycznej związanej z omawianym tematem. Dostępnych jest 6 bloków tematycznych:
 - a) „Na królewskim dworze” (proponując zadania plastyczne pozwalających na poznanie mieszkańców królewskiego dworu oraz ich atrybutów)
 - b) „Niepodległa” (proponując zadania związanych tematycznie z odzyskaniem przez Polskę niepodległości w 1918 roku)
 - c) „Zwierzęta w historii” (teksty o zwierzętach, których właścicielami i opiekunami były znane postaci historyczne, oraz pomysły na prace plastyczne odnoszące się do tych anegdot)
 - d) „Piastodzieje” (słuchowiska, artykuły i ciekawostki związane z władcami z dynastii Piastów)
 - e) „Królewskie warsztaty plastyczne” (filmy z propozycjami aktywności plastycznych nawiązujących do projektów „Piastodzieje” i „Jagiellada”)
 - f) „Generał Maczek i jego żołnierze” (materiały edukacyjne do filmu *Marian na wojnie*).
 2. **Historia dla uczniów klas IV–VI** – materiały dla uczniów szkół podstawowych nawiązujące tematycznie do podstawy programowej, uzupełniane proponowanymi aktywnościami plastycznymi lub ćwiczeniami źródłowymi. Dostępnych jest 6 bloków tematycznych:
 - a) „Jak nas inspirują źródła historyczne” (cykl pokazujący, czym są źródła historyczne, jakie mamy ich rodzaje i w jaki sposób mogą one dać impuls do aktywności)
 - b) „Piastodzieje” (słuchowiska, artykuły, zadania źródłowe i ciekawostki związane z władcami z dynastii Piastów)
 - c) „Jagiellada” (artykuły, zadania źródłowe i ciekawostki związane z władcami z dynastii Jagiellonów)

- Tabs with **educational materials** for schoolchildren:
 1. **History for the youngest** – materials for children who do not yet learn history at school containing concise historical information and encouraging them to engage in producing graphic art related to a given subject. Six thematic blocks are available:
 - a) At the royal court (suggestions of artistic tasks allowing for familiarisation with the residents of the king's court and their attributes)
 - b) Independent again (suggestions of tasks thematically related to Poland's regaining independence in 1918)
 - c) Animals in history (texts about animals owned and cared for by known historical figures and ideas for graphic art related to such anecdotal evidence)
 - d) The history of the Piasts (audio recordings, articles and fun facts related to the rulers of the Piast dynasty)
 - e) Royal artistic workshops (films with suggestions of graphic art activities referencing the projects 'The History of the Piasts' and 'The History of the Jagiellonians')
 - f) General Maczek and his soldiers (educational materials related to the film *Marian*).
 2. **History for schoolchildren in grades 4–6** – materials for primary-school learners thematically referencing the core curriculum, supplemented with suggested graphic art activities or source exercises. Six thematic blocks are available:
 - a) How historical sources inspire us (a series showing what historical sources are, what types there are and how they can make us active)
 - b) The history of the Piasts (audio recordings, articles, source exercises and fun facts related to the rulers of the Piast dynasty)
 - c) The history of the Jagiellonians (audio recordings, articles, source articles and fun facts related to the rulers of the Jagiellonian dynasty)

- d) „Życie codzienne” (artykuły i zadania źródłowe pokazujące życie codzienne będące tłem ważnych wydarzeń historycznych)
- e) „Symbole narodowe” (materiały źródłowe na temat polskich symboli narodowych)
- f) „Generał Maczek i jego żołnierze” (materiały edukacyjne oraz konspekty lekcji odwołujące się do filmu *Marian na wojnie*).
3. **Historia dla uczniów klas VII–VIII** – materiały dla uczniów najstarszych klas szkoły podstawowej zawierające analizę materiałów źródłowych oraz rozwijające tematy, które mogą wzbudzić szczególne zainteresowanie młodego człowieka. Dostępne są cztery bloki tematyczne:
- a) „Wynalazki, które zmieniły świat” (cykl artykułów przedstawiający historię wynalazków, bez których dziś nie wyobrażamy sobie życia)
- b) „Konstytucja 3 maja” (karta pracy pozwalająca uczniom na poznanie najważniejszych okoliczności uchwalenia Konstytucji 3 maja)
- c) „Powstanie styczniowe” (zestaw kart zawierający podstawowe informacje oraz ćwiczenia źródłowe na temat powstania styczniowego)
- d) „Odważmy się być wolnymi” (materiały źródłowe – teksty, dokumenty, fotografie – związane z okresem 1914–1923 i pokazujące proces odzyskania przez Polskę niepodległości)
- e) „Generał Maczek i jego żołnierze” (materiały edukacyjne oraz konspekty lekcji odwołujące się do filmów *Marian na wojnie* i *Niezwycięzony*).
4. **Pomocne dla maturzystów** – materiały przeznaczone dla uczniów szkół ponadpodstawowych, pozwalające na zdobywanie nowej wiedzy oraz powtórzenie materiału. Poza zagadnieniami związanymi z podstawą programową w zakładce znalazło się sporo ciekawostek i materiałów uzupełniających.

W osobnej zakładce znajduje się pakiet edukacyjny „Generał Maczek i jego żołnierze”, w którym zebrano materiały dla trzech grup wiekowych. W sumie w zakładkach edukacyjnych umieszczono 85 materiałów dla uczniów i nauczycieli. Dzięki projektowi Muzeum Online strona www.muzhp.pl od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku zanotowała **1 433 254** odsłony oraz **865 111** unikalnych użytkowników. W porównaniu z rokiem 2019 nastąpił wzrost liczby unikalnych użytkowników o ponad 100 proc. i wzrost odsłon strony www.muzhp.pl o ok. 85 proc. ■

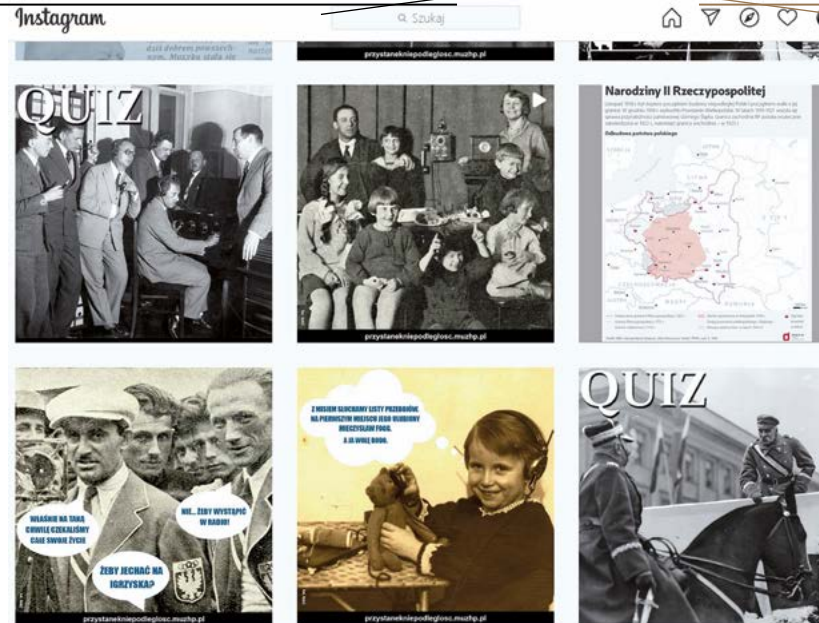
- d) Everyday life (articles and source exercises showing daily life as the background of important historical events)
- e) National symbols (source materials on Polish national symbols)
- f) Generał Maczek and his soldiers (educational materials and lesson plans referencing the film *Marian at War*).
3. **History for schoolchildren in grades 7–8** – materials for the most senior primary-school learners featuring analyses of source materials and further themes that may arouse a special interest in young people. Four thematic blocks are available:
- a) Inventions that changed the world (a series of articles about the history of inventions without which we cannot imagine life today)
- b) The Constitution of 3 May 1971 (a worksheet allowing the learners to become familiar with the most important circumstances of the adoption of the Constitution of 3 May)
- c) The January Uprising (a set of cards with basic information and source exercises about the January Uprising)
- d) Let's dare be free (source materials – texts, documents, photographs – related to the period of 1914–1923 and illustrating the process of Poland's regaining of independence)
- e) Generał Maczek and his soldiers (educational materials and lesson plans referencing the films *Marian at War* and *Invincible*).
4. **Useful for final secondary school examinees** – materials intended for secondary-school learners facilitating the acquisition of new knowledge and material repetition. Apart from the themes related to the core curriculum, the tab includes a handful of fun facts and supplementary material. A separate tab offers a 'General Maczek and his Soldiers' educational package with materials for the three age groups. In total, the educational tabs feature as many as 85 pieces for both learners and teachers. Thanks to the Museum Online project, the www.muzhp.pl website recorded **1,433,254** visits and **865,111** unique users from 1 January until 31 December 2020. As compared to 2019, the number of unique users grew by over 100 percent while the number of visits at www.muzhp.pl by around 85 percent. ■

Strona internetowa Muzeum oraz aktywność na portalach społecznościowych

Kontynuowana jest realizacja dotychczasowych założeń serwisu internetowego Muzeum Historii Polski (www.muzhp.pl), w którym publikowane są informacje o działalności Muzeum i jego bieżących projektach, ze szczególnym uwzględnieniem prac związanych z budową siedziby i wystawy stałej. Informacje i materiały zamieszczane są także w serwisach społecznościowych. Na stronie Muzeum Historii Polski ponadto regularnie ukazują się artykuły dotyczące ważnych wydarzeń historycznych. Dużą popularnością cieszą takie sekcje, jak Muzeum Online, kalendarium, sondy oraz quizy. W 2020 roku MHP przystąpiło do rozwijania profilu na Instagramie, przygotowując specjalne komunikaty dedykowane odbiorcom tego serwisu – grafiki, cytaty, ciekawostki historyczne. Na kanale YouTube MHP zgromadzona została duża biblioteka filmów i notacji wyprodukowanych przez Muzeum. ■

Dzieje.pl – multimedialny portal historyczny

Muzeum wspólnie z Polską Agencją Prasową prowadzi od 2010 roku stronę internetową o tematyce historycznej: dzieje.pl. Koncentruje się ona na historii XX wieku, publikuje jednak również aktualności dotyczące dziedzictwa kulturowego i rocznic historycznych obchodzonych w całej Polsce. Serwis dzieje.pl przeszedł gruntowną przebudowę – wdrożono nowy projekt graficzny, przemodelowano aplikację mobilną wraz z dostosowaniem platform do potrzeb osób słabiej widzących. W zakresie materiałów dotyczących ważnych rocznic zrealizowano:

- pakiet „80 lat od zbrodni katyńskiej”
- moduł rocznicowy „Bitwa Warszawska 1920 – 100 lat”, zawierający infografiki-mapy, artykuły historyczne, wywiady, biografie postaci oraz kalendaria i opisy wydarzeń rocznicowych

The Museum's website and social media activity

The delivery is continued of the existing objectives of the Polish History Museum's online service (www.muzhp.pl) publishing information on the Museum's activity and current projects, with special attention given to the works related to the construction of its seat and permanent exhibition. Information and materials are also posted on social media. Additionally, articles related to important historical events are published on a regular basis on the Polish History Museum's website, with the sections titled Museum Online, Calendar, Polls and Quizzes enjoying much popularity. In 2020, the PHM began to develop its Instagram profile, preparing special messages for the users of the service – graphics, citations and historical fun facts. The MHP's YouTube channel now comprises now a large library of films and notations produced by the Museum. ■

Dzieje.pl – a multimedia history portal

Since 2010 and together with the Polish Press Agency, the Museum has been managing a website devoted to history called dzieje.pl. Its focus is 20th-century history, yet it also features current news on cultural heritage and historical anniversaries observed nationwide. The dzieje.pl service has seen a major overhaul: with a new graphic design and remodelled mobile application as well as the platform's adaptation to the needs of partially sighted users. As regards materials related to important anniversaries, the following have been delivered:

- The '80 years since the Katyń Massacre' package
- The anniversary module titled 'The 1920 Battle of Warsaw: the centenary', featuring infographics-maps, historical articles, interviews, personal biographies, as well as calendars and descriptions of anniversary events

polish history_

about_

articles_

news_

publications_

meetings_

JUNE 1976: WORKERS' VICTORY AT THE COST OF REPRESSION
45TH ANNIVERSARY OF JUNE 1976 PROTESTS

featured_ [SEE ALL](#)
The Union of Lublin - the copy and the original
film by the Museum of Polish History

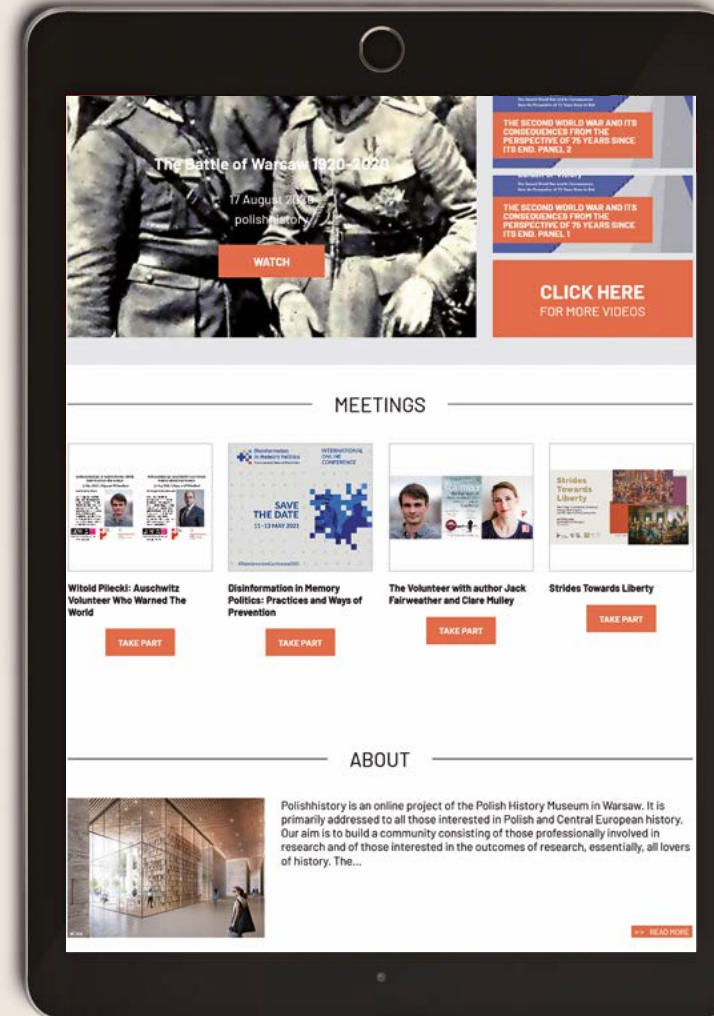
- moduł rocznicowy „Porozumienia sierpniowe i powstanie Solidarności – 40 lat”, również zawierający infografiki-mapy, artykuły historyczne, wywiady, biografie postaci oraz kalendaria i opisy wydarzeń rocznicowych
- zakładkę rocznicową dotyczącą Grudnia 1970 roku, w której znalazło się wiele premierowych tekstów, biogramów i dodatków infograficznych.

Pawła II, Leopolda Tyrmanda, Romana Ingardena, rocznicy śmierci o. prof. Józefa Marii Bocheńskiego. Na bieżąco wzbogacana była podstrona „Niepodległa” (m.in. cykl „Wiktoria 1920”). Poszerzona została również baza biogramów postaci historycznych, uzupełniono dział „Dziedzictwo kulturowe za granicą” i wprowadzono multimedia (fotocasty) związane z rocznicami historycznymi. ■

Polishhistory.pl – anglojęzyczny portal historyczny

Portal prowadzony jest przez MHP od 2009 roku. W 2019 roku przeszedł gruntowną przebudowę na płaszczyźnie graficznej i informatycznej, jak również merytorycznej i redakcyjnej. W pierwszej połowie 2020 roku projekt uzyskał wsparcie finansowe ze strony Fundacji PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza. Jest platformą przeznaczoną dla zagranicznych historyków i badaczy dziejów Polski, a także dla osób hobbistycznie zainteresowanych

W 2020 roku portal zanotował rekordowe **10 304 235** odsłon, co oznacza wzrost o prawie 36 proc. w porównaniu z rokiem 2019. Od stycznia do grudnia 2020 roku opublikowano na portalu ponad 100 dużych tekstów dotyczących m.in. najważniejszych rocznic z historii Polski XX wieku. Zrealizowano ponad 40 wywiadów z czołowymi polskimi historykami oraz szefami instytucji zajmujących się historią i dziedzictwem, przygotowano również liczne relacje z debat i konferencji historycznych. Ponadto opublikowano teksty i wywiady dotyczące Roku Senackiego 2020, rocznicy urodzin Jana

- ‘The Gdańsk Social Accords and the birth of Solidarity (Solidarność) – 40 years’ anniversary module, including infographics-maps, historical articles, interviews, personal biographies, as well as calendars and descriptions of anniversary events
- An anniversary tab concerning the Polish protests of December 1970, with many original texts, biograms and infographics.

In 2020, the portal saw a record-breaking **10,304,235** visits, i.e. an almost 36 percent rise compared to 2019. From January until December 2020, more than 100 large texts were published on the portal concerning, *inter alia*, key anniversaries of 20th-century Polish history. Over 40 interviews with leading Polish historians and heads of institutions dealing with history and heritage were prepared, as well as many reports of historical debates and conferences. Additionally, texts and interviews were published concerning the Senate Year 2020, the anniversary of the birth of John Paul II, Leopold Tyrmand and Roman Ingarden, as well as the anniversary of the death of Father Prof. Józef Maria Bocheński. The content of the subpage ‘Independent Poland’ was added as needed (i.e. the ‘1920 Victoria’ series). Also the base of historical figures was enriched, the section ‘Cultural heritage abroad’ updated, and multimedia (photocasts) related to historical anniversaries, introduced. ■

Polishhistory.pl – an English-language history portal

The portal has been managed by the PHM since 2009. In 2019, it underwent a major overhaul in terms of graphic and IT solutions, as well as substance and editing. In the first half of 2020, the project received financial support from the Ignacy Łukasiewicz PGNiG Foundation. This is a platform intended for foreign historians and researchers of Polish history as well as its fans. It is

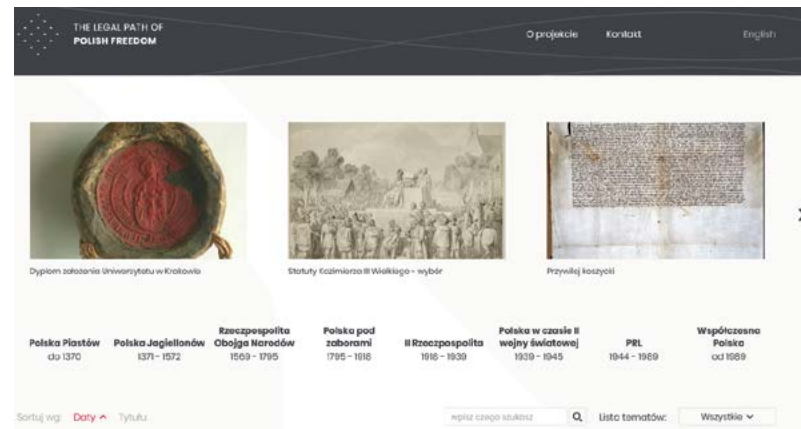
Wykłady online „Historia dla każdego”

naszymi dziejami. Ma pomagać w dotarciu do rzetelnych informacji na temat historii Polski, prezentować interesujące, utrzymane na wysokim poziomie merytorycznym teksty eseistyczne, wywiady z wybitnymi historykami, recenzje i materiały ciekawostkowe. Dodatkowo portal ma być narzędziem integrującym środowisko zagranicznych badaczy oraz miłośników historii prowadzących badania lub interesujących się przeszłością Polski, ułatwiać im pogłębianie wiedzy i nawiązywanie kontaktów z polskimi kolegami. Do współpracy udało się pozyskać grono wybitnych historyków, m.in. prof. Normana Daviesa, dr. Łukasza Kamińskiego, prof. Marka Kornata, prof. Andrzeja Nowaka, prof. Pawła Skibińskiego i Adama Zamoyskiego. ■

Rozpoczęto realizację cyklu wykładów z zakresu historii Polski. Cykl skierowany jest do odbiorców dorosłych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych. Wykłady prowadzone przez historyków uzupełniają zdjęcia archiwalne i współczesne, wykresy, fragmenty filmów, proste animacje. Każdy z odcinków trwa ok. 30 minut. W 2020 roku rozpoczęto prace nad cyklem i wykonano pierwsze nagrania, m.in. „Wilno w dwudziestolecie międzywojennym” (prelekcja prof. Wojciecha Mędrzeckiego) czy „Rok monarchii konstytucyjnej 1791–1792” (prelekcja prof. Piotra Ugniewskiego). W 2021 roku wykłady będą systematycznie umieszczane na kanale YouTube MHP. ■

The Legal Path of Polish Freedom – platforma internetowa

W 2020 roku kontynuowano projekt „The Legal Path of Polish Freedom”. Jest to platforma internetowa (polishfreedom.pl), na której publikowane są źródła ilustrujące dorobek polskiej myśli prawnej i ustrojowej. Prezentacja wyboru źródeł od X do XX wieku pozwala na stworzenie internetowego elementarza, ukazującego przez pryzmat oryginalnych dokumentów kluczowe wydarzenia z historii Polski. Szczególny nacisk położony jest na tradycję wolnościową. Dokumenty są prezentowane w języku polskim i angielskim oraz dodatkowo w języku oryginału, jeśli jest inny niż polski (np. łaciński). Strona jest skierowana przede wszystkim do odbiorców zagranicznych, zwłaszcza studentów i wykładowców, którzy ze względu na barierę językową nie mają możliwości czerpania wiedzy na temat historii Polski z tekstów źródłowych dostępnych wyłącznie po polsku. Partnerem projektu jest Polish American Historical Association. ■

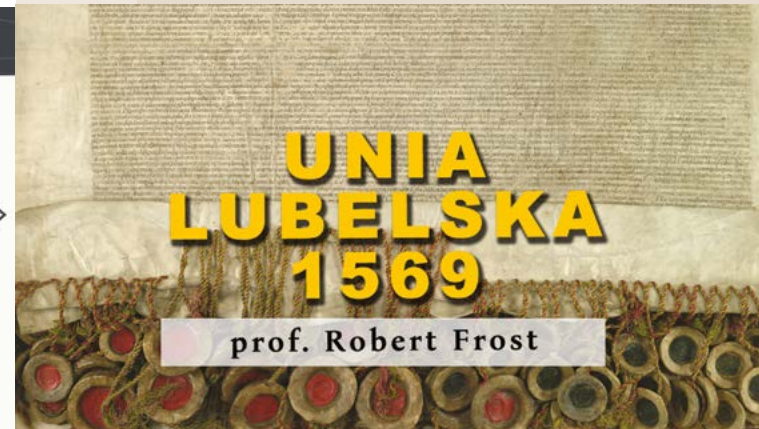
The Legal Path of Polish Freedom – an online platform

meant as a tool to aid finding reliable information about the history Poland and a showcase for interesting and high-quality essays, interviews with eminent historians, reviews and fun historical facts. Additionally, the portal is intended as a vehicle for integration of the community of foreign researchers and history lovers who study or take a keen interest in Poland's past, facilitation of improvement of their knowledge and forging contacts with Polish colleagues. A number of eminent historians have joined the initiative, *inter alia* Prof. Norman Davies, Dr Łukasz Kamiński, Prof. Marek Kornat, Prof. Andrzej Nowak, Prof. Paweł Skibiński and Adam Zamoyski. ■

The year 2020 saw the continuation of the project titled 'The Legal Path of Polish Freedom', an online platform (www.polishfreedom.pl) featuring sources illustrating the achievements of Polish legal and political thought. The presentation of a selection of sources dating back from the 10th through to the 20th century allows for the creation of a basic online textbook, showcasing key events from Polish history in the context of original documents. Special emphasis is placed on the tradition of independence seeking. The documents are presented in Polish and English and additionally in their original language if different to Polish (e.g. Latin). The website target audience are mainly foreigners, particularly university students and lecturers who, due to the language barrier, are unable to obtain knowledge of Poland's history from source texts available only in Polish. The project partner is the Polish American Historical Association. ■

'History for Everybody' online lectures

A series of lectures about Polish history has begun whose target audience are adult and secondary-school youth. Delivered by historians, the lectures are supplemented by archival and contemporary photographs, charts, film snippets and simple animations. Each episode runs for approx. 30 minutes. In 2020 we saw the commencement of work on the series and first recordings, *inter alia* 'Vilnius in the interwar period' (Prof. Wojciech Mędrzecki) or 'The year of constitutional monarchy: 1791–1792' (Prof. Piotr Ugniewski). In 2021, the lectures will be systematically published on the PHM's YouTube channel. ■

8 maja 2020 | piątek

PL/EN/RU

Brzemie zwycięstwa
Burden of Victory
Бремя победы

On-line: YouTube - MuzHPtv

Facebook - Muzeum Historii Polski

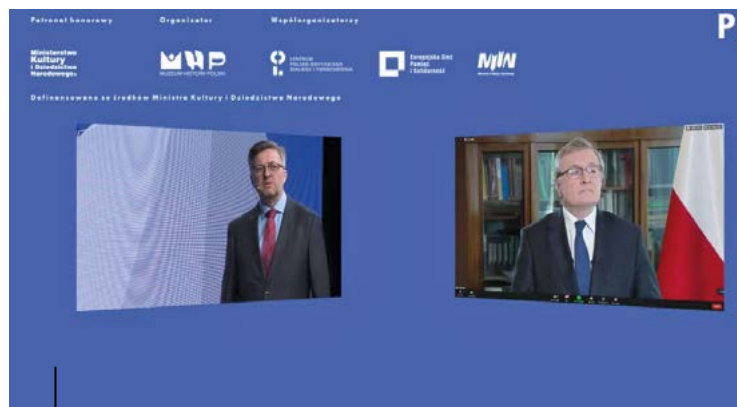
DZIAŁALNOŚĆ
NAUKOWA
ACADEMIC
ACTIVITIES

Konferencja „Brzemie zwycięstwa. II wojna światowa i jej skutki z perspektywy 75 lat od jej zakończenia”

W międzynarodowej konferencji wzięli udział m.in. dr Łukasz Adamski (Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia), dr Łukasz Kamiński (Uniwersytet Wrocławski, Platforma Europejskiej Pamięci i Sumienia), prof. Stephan Lehnstaedt (Touro College Berlin), prof. Peter Oliver Loew (Instytut Spraw Polskich), prof. Alvydas Nikžentaitis (Instytut Historii Litwy), prof. Andrzej Nowak (Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk), prof. Jan Rydel (Europejska Sieć Pamięć i Solidarność), Jonathan Walker (Uniwersytet w Birmingham).

Muzeum planowało zorganizować konferencję 8 maja 2020 roku na Zamku Królewskim w Warszawie, jednak ze względu na sytuację epidemiologiczną w Polsce i na świecie przybrała ona formę online.

Główne wątki poruszane podczas dyskusji dotyczyły m.in. miejsca II wojny światowej w pamięci kulturowej Europy i świata oraz społeczno-gospodarczych i prawnych konsekwencji tego globalnego konfliktu. Słowo wstępne wygłosił wicepremier, minister kultury, dziedzictwa narodowego i sportu prof. Piotr Gliński. Organizatorami wydarzenia, obok Muzeum Historii Polski, były Muzeum II Wojny Światowej, Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia oraz Europejska Sieć Pamięć i Solidarność. Zapis konferencji w polskiej, rosyjskiej i angielskiej wersji językowej jest dostępny na kanale YouTube Muzeum. Do końca 2020 roku nagrania zostały wyświetlone ponad 24 tys. razy. Konferencji towarzyszyła debata w TVP Historia, będąca uzupełnieniem dyskusji online. ■

Od lewej: dyrektor MHP Robert Kostro, wicepremier, minister kultury, dziedzictwa narodowego i sportu prof. Piotr Gliński | Left-right: PHM Director Robert Kostro, Deputy PM / Minister of Culture, National Heritage and Sport Prof. Piotr Gliński

Od lewej: dr Sławomir Dębski, dyrektor MHP Robert Kostro | Left-right: Dr Sławomir Dębski and PHM Director Robert Kostro

The conference 'Burden of Victory: The Second World War and its Consequences from the Perspective of 75 Years since its End'

The attendees of the international conference included Dr Łukasz Adamski (Centre for Polish-Russian Dialogue and Understanding), Dr Łukasz Kamiński (University of Wrocław, Platform of European Memory and Conscience), Prof. Stephan Lehnstaedt (Touro College Berlin), Prof. Peter Oliver Loew (Poland Institute), Prof. Alvydas Nikžentaitis (Lithuanian Institute of History), Prof. Andrzej Nowak (Institute of History of the Polish Academy of Sciences), Prof. Jan Rydel (European Network Remembrance and Solidarity), and Jonathan Walker (University of Birmingham).

The Museum planned to organise the conference at the Royal Castle in Warsaw on 8 May 2020, however, due to the epidemiologic situation in Poland and elsewhere, the event was ultimately held online.

The main themes discussed included the place of the Second World War in the cultural memory of

Europe and the world, as well as the socioeconomic and legal consequences of that global conflict. The opening words were delivered by Deputy Prime Minister and Minister of Culture, National Heritage and Sport, Prof. Piotr Gliński. Apart from the Polish History Museum, the event co-organisers included the Museum of the Second World War, the Centre for Polish-Russian Dialogue and Understanding, and the European Network Remembrance and Solidarity. The recording of the conference in Polish, Russian and English language versions is available on the Museum's YouTube channel. By the end of 2020, it had been played over 24,000 times. The conference was accompanied by a debate broadcast on TVP Historia, which supplemented the online discussion. ■

Prof. Andrzej Nowak, Mark Sołomin, Jonathan Walker, dr Sławomir Dębski (moderator) | Prof. Andrzej Nowak, Mark Sołomin, Jonathan Walker and Dr Sławomir Dębski (moderator)

Zdjęcie z wystawy „Po Wielkiej Wojnie. Nowa Europa 1918–1923” | A photograph from the exhibition After the Great War. A New Europe 1918–1923

XVIII edycja konferencji „Przywracanie zapomnianej historii. Wyobrażenia o Europie Środkowo-Wschodniej w anglosaskich podręcznikach akademickich”

Od 2011 roku Muzeum Historii Polski jest współorganizatorem cyklu konferencji dla historyków z całego świata zajmujących się dziejami Polski i Europy Środkowo-Wschodniej. Spotkania są organizowane we współpracy z Fundacją Przestrzeni Obywatelskiej i Polityki Społecznej. Z powodu pandemii Covid-19 XVIII edycja odbyła się w trybie online. W obradach trwających od 22 lipca do 7 września wzięło udział kilkudziesięciu historyków z Polski i zagranicy. ■

Debatą „Piórem i bagnetem – tworzenie się Nowej Europy po Wielkiej Wojnie”

29 września w ramach obchodów 100-lecia Bitwy Warszawskiej odbyła się debata online „Piórem i bagnetem...”. W dyskusji poświęconej burzliwemu tworzeniu się nowego ładu w Europie Środkowo-Wschodniej, wojnie polsko-bolszewickiej oraz współczesnej pamięci o tych wydarzeniach wzięli udział: prof. Andrzej Chwalba (Uniwersytet Jagielloński), prof. Joanna Duftrat (Uniwersytet Wrocławski), Robert Kostro (dyrektor Muzeum Historii Polski) oraz dr Bartosz Dziewanowski-Stefańczyk (Europejska Sieć Pamięć i Solidarność, moderacja). Panel został zorganizowany przez Europejską Sieć Pamięć i Solidarność oraz Muzeum Historii Polski. ■

The 18th edition of the conference ‘Recovering Forgotten History. The Image of East-Central Europe in English-Language Academic Textbooks’

Since 2011, the Polish History Museum, in cooperation with the Foundation for Civic Space and Public Policy, has been the co-organiser of a series of conferences for historians from across the globe dealing with the history of Poland and East-Central Europe. Due to the Covid-19 pandemic, the 18th edition of the event was held online. Between 22 July and 7 September, several dozen historians from Poland and abroad took part. ■

Debate titled ‘With Pen and Bayonet: The Emergence of the New Europe after the Great War’

On 29 September, within the context of celebrating the centenary of the Battle of Warsaw, an online debate took place entitled ‘With Pen and Bayonet...’. The attendees of the discussion on the tumultuous emergence of a new order in East-Central Europe, the Polish-Bolshevik War and contemporary memory of those events were: Prof. Andrzej Chwalba (Jagiellonian University), Prof. Joanna Duftrat (University of Wrocław), Robert Kostro (Director of the Polish History Museum) and Dr Bartosz Dziewanowski-Stefańczyk (European Network Remembrance and Solidarity, moderation). The organisers of the panel were the European Network Remembrance and Solidarity, and the Polish History Museum. ■

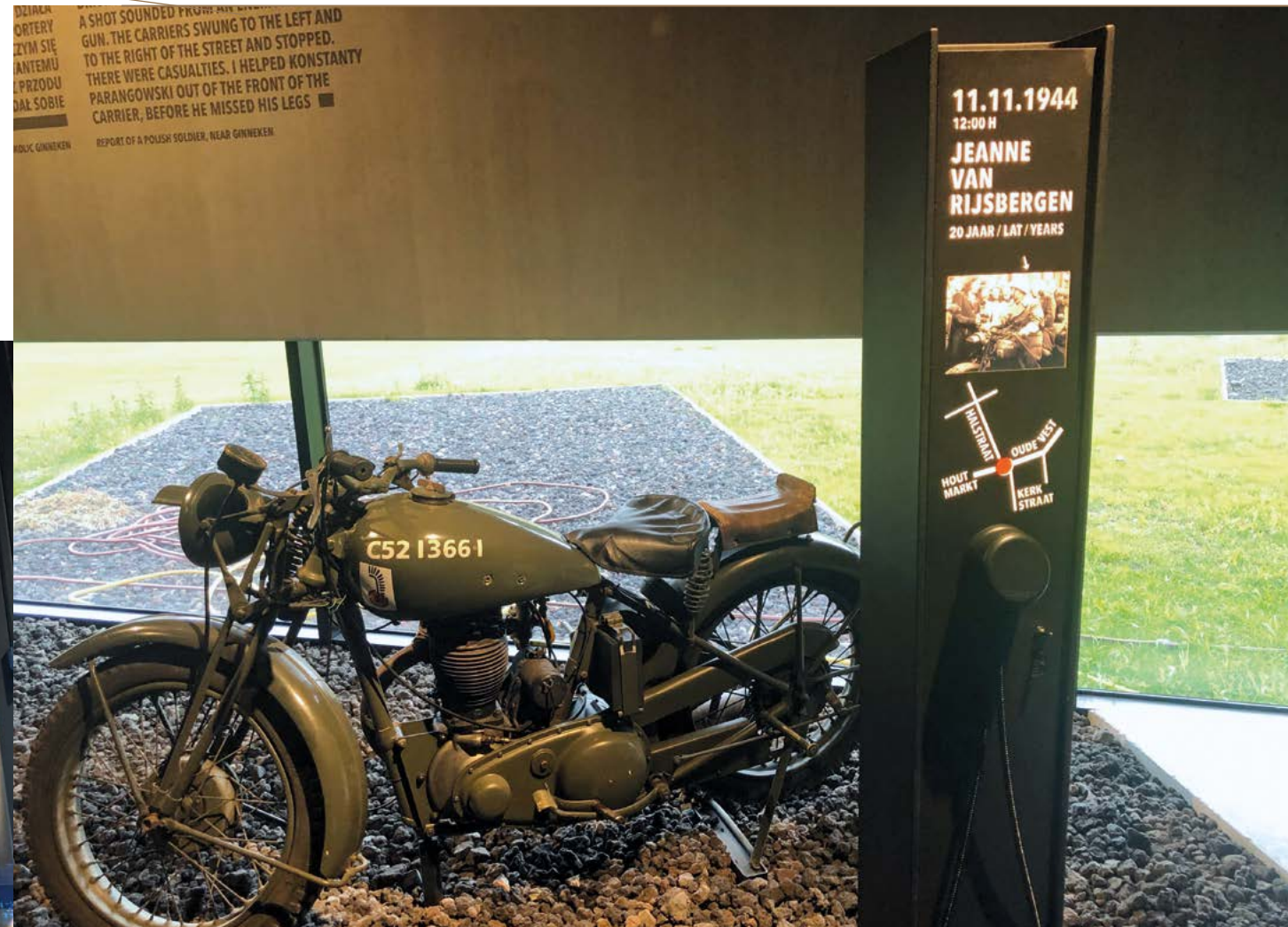

**PROJEKTY
MIĘDZY-
NARODOWE
INTERNATIONAL
PROJECTS**

Memoriał Generała Maczka w Bredzie

W pierwszych trzech kwartałach 2020 roku kontynuowano prace nad stworzeniem ściany multimedialnej w Memoriale Generała Maczka w Bredzie w Holandii. 3 czerwca otwarto dla zwiedzających wystawę stałą Memoriału, natomiast ściana multimedialna została formalnie odebrana od wykonawców 15 września. Jej oficjalne otwarcie zostało przesunięte z powodu pandemii Covid-19. Warto dodać, że elementem projektu jest wystawa mobilna poświęcona gen. Maczkowi i jego żołnierzom, która w 2019 roku była prezentowana w Bredzie, a w kolejnych latach planowane jest jej udostępnienie w innych miejscach Europy. ■

General Maczek Memorial in Breda

In the first three quarters of 2020, work continued on a multimedia wall for the General Maczek Memorial in the Dutch city of Breda. On 3 June, the permanent exhibition of the Memorial was opened to visitors while the multimedia wall was formally transferred by the contractors on

15 September. However, its official opening had to be postponed due to the Covid-19 pandemic. It is worth mentioning that the project also involves a mobile exhibition focusing on Gen. Maczek and his soldiers, presented in Breda in 2019, with other locations across Europe planned as its venue over subsequent years. ■

Memoriał Generała Maczka w Bredzie, ściana multimedialna
 | General Maczek Memorial in Breda, the multimedia wall

Nawiązanie współpracy z Research Centre for Polish-Lithuanian Studies Uniwersytetu w Aberdeen

Muzeum Historii Polski zostało partnerem naukowym Research Centre for Polish-Lithuanian Studies, powołanego na Uniwersytecie w Aberdeen. Współpraca obejmować będzie działalność naukową i popularyzatorską. W lutym 2020 roku przedstawiciele MHP wzięli udział w symposium „Union and Its Legacies. Poland-Lithuania since 1386”, zorganizowanym przez Centrum. Współpraca w zakresie upowszechniania wiedzy koncentrować się będzie na przybliżaniu szerszej grupie odbiorców wyników najnowszych badań nad dziejami Rzeczypospolitej, również w trybie online. ■

Wystawa „Polska i Litwa – razem w imię wolności”

Wystawa planszowa przybliżająca współpracę ruchów wolnościowych Polski i Litwy, Solidarności i Sąjūdisu na przełomie lat 80. i 90. XX wieku. Projekt został przygotowany w pierwszej połowie 2020 roku. Prezentowane fotografie i dokumenty przypominają m.in. „żywy łańcuch” – manifestację 2 mln osób w państwach bałtyckich w rocznicę podpisania tajnych protokołów do paktu Ribbentrop-Mołotow, a także oświadczenia i deklaracje polskich organów konstytucyjnych o uznaniu niepodległości Litwy i nienaruszalności jej granic. Wystawa powstała we współpracy z Ambasadą RP w Wilnie. Premierowy pokaz, zaplanowany na 10 marca 2020 roku, z powodu sytuacji epidemicznej przesunięto na 2021 rok. ■

Cooperation initiated with the Research Centre for Polish-Lithuanian Studies at the University of Aberdeen

The Polish History Museum has become a scientific partner of the Research Centre for Polish-Lithuanian Studies established at the University of Aberdeen. Their cooperation will cover scientific and popularisation activities. In February 2020, PHM representatives took part in a symposium on ‘The Union and Its Legacy: Poland-Lithuania since 1386’ staged by the Centre. Collaboration in knowledge dissemination will be focused on familiarising a broad target audience with the latest research results on the history of the Polish-Lithuanian Commonwealth, also online. ■

Exhibition titled Poland and Lithuania: Together in the Name of Freedom

This panel exhibition sheds some light on cooperation between Polish and Lithuanian pro-freedom movements, Solidarność and Sąjūdis, respectively, at the turn of the 1980s and 1990s. The project was developed in the first half of 2020. The photographs and documents on display recall such events as a ‘human chain’, i.e. a demonstration of two million people in the Baltic States on the anniversary of the signing of the secret protocols to the Molotov-Ribbentrop Pact, as well as resolutions and declarations of Polish constitutional bodies on the recognition of Lithuania’s independence and the inviolability of its borders. The exhibition is a result of cooperation with the Polish Embassy in Vilnius. Originally planned for 10 March 2020, its premiere was postponed until 2021 due to the pandemic. ■

WYDAWNICTWA PUBLICATIONS

Polskie zwycięstwo 1920 **The Polish Victory of 1920**

Redakcja naukowa: prof. Michał Kopczyński,
Mikołaj Mirowski **Wydawca:** Muzeum Historii Polski
Scientific editors: Prof. Michał Kopczyński and
Mikołaj Mirowski **Publisher:** The Polish History Museum

Jest to rocznicowy zbiór esejów poświęconych wojnie polsko-bolszewickiej i jej punktowi zwrotnemu: Bitwie Warszawskiej 1920 roku. „Interesują nas w tym tomie nie tylko wydarzenia polityczne i militarne, ale również ich społeczny kontekst oraz obraz wojny, jaki ukształtowany został później przez twórców kultury” – pisze we wstępie do publikacji Robert Kostro, dyrektor MHP. Autorzy są wybitnymi znawcami podejmowanych zagadnień – zbiór zawiera teksty Andrzeja Nowaka, Wojciecha Roszkowskiego, Janusza Odziemkowskiego, Grzegorza Nowika, Aleksandry Julii Leinwand, Wojciecha Materskiego, Przemysława Żurawskiego vel Grajewskiego, Marka Kornata, Janusza Szczepańskiego, Tomasza Gąsowskiego, Konrada Zielińskiego, Cecylii Leszczyńskiej, Piotra Zaremby i Wojciecha Stanisławskiego. Tę popularnonaukową książkę wzbogacają liczne ilustracje. ■

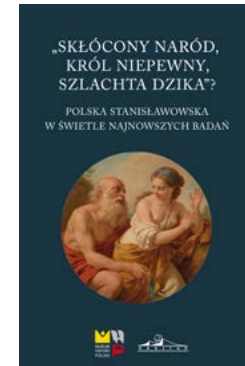
This is an anniversary collection of essays devoted to the Polish-Bolshevik War and its turning point, i.e. the 1920 Battle of Warsaw. 'In this volume, we are interested not just in political and military events but also their social context and the image of the war later shaped by creative artists,' PHM Director Robert Kostro writes in the foreword. The authors are outstanding experts in the subject matter: the collection includes texts by Andrzej Nowak, Wojciech Roszkowski, Janusz Odziemkowski, Grzegorz Nowik, Aleksandra Julia Leinwand, Wojciech Materski, Przemysław Żurawski vel Grajewski, Marek Kornat, Janusz Szczepański, Tomasz Gąsowski, Konrad Zieliński, Cecylia Leszczyńska, Piotr Zaremba and Wojciech Stanisławski. The popular-science book is richly illustrated. ■

Wspomnienia i uwagi **Memoirs and Commentaries** **Henryk Gruber**

Wstęp i opracowanie: prof. Włodzimierz Suleja
Wydawca: Muzeum Historii Polski
Foreword and elaboration: Prof. Włodzimierz Suleja
Publisher: The Polish History Museum

Wspomnienia piłsudczyka Henryka Grubera ukazały się w ramach serii „100-lecie niepodległości. Wspomnienia i pamiętniki”. To obejmująca półwiecze 1892–1942 zajmująca napisana autobiografia legionisty i uczestnika wojny polsko-bolszewickiej, wybitnego urzędnika i menadżera, twórcy Poczтовой Kasy Oszczędności oraz założyciela banku Polska Kasa Opieki S.A., a zarazem człowieka o zainteresowaniach i zdolnościach literackich. Książka Grubera przynosi ciekawą narrację o odbudowie państwa, w której brał on czynny udział od pierwszych dni wolności. Partnerem wydania wspomnień Henryka Grubera jest PKO Bank Polski. ■

The recollections of Piłsudski's adherent Henryk Gruber have been published in the series entitled The Centenary of Independence. Memories and Diaries. Covering the half-century of 1892–1942, it is the gripping autobiography of a soldier of the Polish Legions and participant of the Polish-Bolshevik War, outstanding public official and manager, creator of the interwar success of the Postal Savings Bank and founder of Bank Polska Kasy Opieki S.A., simultaneously a man with literary interests and skills. Gruber's book offers an interesting narrative about state reconstruction in which he actively participated from the very first days of the reborn Poland. Henryk Gruber's memoirs have been published in partnership with PKO Bank Polski. ■

Polacy w Chicago. Doświadczenie imigranta: **integracja, izolacja, asymilacja** **Poles in Chicago. An Immigrant's Experience:** **Integration, Isolation and Assimilation**

Redakcja naukowa: prof. Adam Walaszek
Wydawca: Muzeum Historii Polski
Scientific editor: Prof. Adam Walaszek
Publisher: The Polish History Museum

Publikacja prezentuje teksty powstałe w oparciu o referaty wygłoszone na konferencji naukowej zorganizowanej przez MHP w 2018 roku. Artykuły mówią o doświadczeniach polskich emigrantów w Chicago: o więziach społecznych wewnątrz tej grupy, o udziale Polaków w życiu miasta i o podejmowanej przez nich działalności publicznej, o instytucjach, w których kultywowali tradycje i język (szkoły, parafie, biblioteki), i o wybitnych postaciach tej społeczności. ■

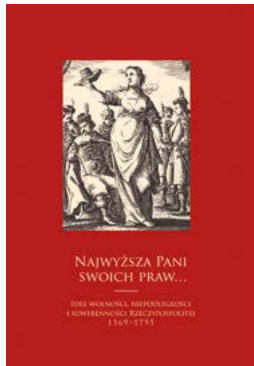
This publication includes texts based on speeches delivered at a scientific conference organised by the PHM in 2018. The articles concern the experiences of Polish immigrants in Chicago: social bonds within that community, the participation of Poles in the life of the city and the public activity they engaged in, the institutions where they cultivated their traditions and language (schools, parishes, libraries), as well as outstanding representatives of the Polish community there. ■

„Sklócony naród, król niepewny, szlachta dzika”? Polska stanisławowska w świetle najnowszych badań **‘The nation antagonised, the king unsure and the nobility savage?’** **Poland under King Stanisław August Poniatowski in the Light of Latest Research**

Redakcja naukowa: prof. Piotr Ugniewski
Wydawcy: Neriton, Muzeum Historii Polski
Scientific editor: Prof. Piotr Ugniewski
Publishers: Neriton and The Polish History Museum

Zawarte w tomie teksty pokazują Polskę za panowania ostatniego króla, Stanisława Augusta Poniatowskiego, jako różnorodną i ciekawą pole badań naukowych. Ich autorzy przedstawiają Rzeczpospolitą II połowy XVIII wieku często w sposób polemiczny wobec potocznych wyobrażeń, zdominowanych przez przytaczający obraz jej upadku. Tymczasem z ustaleń historyków wyłania się obraz epoki dynamicznej i pełnej starań w kierunku naprawy państwa i społeczeństwa. Autorami zamieszczonych w książce rozpraw są zarówno badacze o uznanym dorobku, jak i przedstawiciele młodszego pokolenia historyków, którzy w czasach stanisławowskich znajdują inspirujący przedmiot pracy naukowej. ■

The texts in this volume present Poland under the rule of its last monarch King Stanisław August Poniatowski as a diverse and interesting field of research. The authors often depict the Polish-Lithuanian Commonwealth of the second half of the 18th century in a way that questions its common picture dominated by the overwhelming notion of its fall. Here, the historians' findings draw a picture of a dynamic time filled with efforts aimed at mending the state and society. The texts published in the book have been written both by researchers with recognised achievements and members of a younger generation of historians, who perceive that period as inspiring subject matter for their research endeavours. ■

Najwyższa Pani swoich praw...
Idee wolności, niepodległości i suwerenności
Rzeczypospolitej 1569–1795
The Highest Lady of her Rights...
Notions of Freedom, Independence and Sovereignty
of the Polish-Lithuanian Commonwealth 1569–1795

Redakcja naukowa: prof. Anna Grześkowiak-Krwawicz

Wydawcy: Instytut Badań Literackich PAN,
 Muzeum Historii Polski

Scientific editor: Prof. Anna Grześkowiak-Krwawicz
Publishers: The Institute of Literary Research of the Polish
 Academy of Sciences and The Polish History Museum

Na publikację składają się artykuły naukowe przygotowane przez badaczy zajmujących się historią Polski epoki nowożytnej. Teksty stanowią próbę odpowiedzi na pytanie, jak w dyskursie politycznym Rzeczypospolitej Obojga Narodów, w rozważaniach filozoficznych, prawnych i w szeroko rozumianej literaturze pięknej, a nawet w dziełach artystycznych, od XVI do XVIII wieku przedstawiano kwestie związane z niezawisłością państwa, jego podmiotowością w grze mocarstw europejskich i suwerennością w stosunkach międzynarodowych. ■

The publication includes scientific articles written by researchers studying Polish history in modern times. The texts mark an attempt at answering the question on how matters related to the country's independence, its being a subject of the game played by European powers and sovereignty in international relations were presented in political discourse of the Polish-Lithuanian Commonwealth, philosophical and legal considerations, as well as broadly understood *belles-lettres*, or even artistic works, from the 16th to the 18th century. ■

Jak powstało Pomorze? Studium tworzenia
 państwowości we wczesnym średniowieczu
How Did Pomerania Come into Being?
A Study of Creating a Statehood in the Early Middle Ages
Marian Rębkowski

Wydawcy: Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Muzeum Historii Polski
Publishers: The Institute of Archaeology and Ethnology of the Polish
 Academy of Sciences and The Polish History Museum

W książce przedstawiono genezę Księstwa Pomorskiego oraz sam proces jego powstania. Podstawą analizy są przede wszystkim źródła archeologiczne. Zostały zestawione z nielicznymi zachowanymi przekazami pisanymi, dzięki czemu udało się stworzyć obraz zmian społeczno-gospodarczych i politycznych, które rozpoczęły się na Pomorzu w okresie od ostatnich dziesięcioleci X wieku do połowy wieku XI. Wówczas to zniknęła większość starych grodów, a te, które przetrwały, stały się siedzibami scentralizowanej władzy. Autor wskazuje, że nowe urządzenie przestrzeni społecznej, wraz z zachodzącymi jednocześnie zmianami kulturowymi, można uznać za przejaw tworzenia się nowych struktur społecznych i rozwiązań ustrojowych, a być może także nowych systemów wartości. ■

The book presents the origins of the Duchy of Pomerania and the very process of its inception. The analysis is based primarily on archaeological sources. Thanks to their juxtaposition with the few surviving written records, an image has successfully been created of the socioeconomic and political changes that started in Pomerania in the period from the last decades of the tenth century until the middle of the eleventh. That was a time when most old gords disappeared and the surviving ones became seats of centralised power. The author suggests that the new arrangement of social space together with the parallel cultural changes can be treated as a manifestation of the appearance of new social structures and political solutions, and possibly also new value systems. ■

Katalog wystawy
Po Wielkiej Wojnie. Nowa Europa 1918–1923
 Catalogue of the exhibition titled
After the Great War. A New Europe 1918–1923

Wydawcy: Europejska Sieć Pamięć i Solidarność,
 Muzeum Historii Polski
Publishers: The European Network Remembrance and Solidarity
 and The Polish History Museum

Polska wersja katalogu wystawy plenerowej, przygotowanej przez Europejską Sieć Pamięć i Solidarność we współpracy z międzynarodowym gronem historyków. Od 2018 roku prezentowana w różnych krajach, wystawa ta stanowi próbę syntezy burzliwych początków dwudziestolecia międzywojennego, ze szczególnym uwzględnieniem historii Europy Środkowo-Wschodniej. Od 13 sierpnia do 8 października 2020 roku można ją było oglądać na pl. Piłsudskiego w Warszawie. ■

The Polish version of the catalogue of an outdoor exhibition prepared by the European Network Remembrance and Solidarity in cooperation with an international group of historians. Presented in various countries since 2018, the exhibition is an attempt at summing up the tumultuous beginnings of the interwar period, with special emphasis on the history of East-Central Europe. From 13 August until 8 October 2020, it could be viewed at Piłsudski Square in Warsaw. ■

Polacy w Berlinie (1980–2015).
Między integracją a zachowaniem tożsamości
Poles in Berlin (1980–2015):
between Integration and Maintaining Identity
Agnieszka Szczepaniak-Kroll

Wydawcy: Instytut Archeologii i Etnologii PAN,
 Muzeum Historii Polski
Publishers: The Institute of Archaeology and Ethnology of
 the Polish Academy of Sciences and The Polish History Museum

Publikacja stanowi studium mobilności oraz współczesnych relacji polsko-niemieckich oparte na wynikach wieloletnich badań. Monografia ukazuje stosunki polsko-niemieckie z perspektywy polskich imigrantów w Berlinie, proces budowy życia poza krajem oraz adaptację do nowych warunków. Autorka zwraca uwagę m.in. na wewnętrzne różnicowanie grupy imigrantów z Polski, będące efektem np. długości pobytu w Berlinie, utrzymywanych związków z Polską czy też stopnia asymilacji. Praca omawia także działalność polskich stowarzyszeń oraz instytucji skupiających Polaków zamieszkałych w stolicy Niemiec. ■

This publication is a study of mobility and contemporary Polish-German relations based on the results of multiannual research. The monograph presents Polish-German relations from the perspective of Polish immigrants in Berlin, the process of shaping one's life abroad and adapting to new conditions. The author focuses, among others, on the internal diversity of the Polish immigrant community, resulting, e.g. from the length of stay in Berlin, contacts maintained with Poland, or degree of assimilation. The work also discusses the activity of Polish associations and institutions bringing together Poles living in the German capital. ■

DEBATY WOKÓŁ KSIĄŻEK

Bojowniczk i konspiratorki – debata o książce *Kobiety niepodległości. Wspomnienia z lat 1910–1918*

Jaką rolę odegrały uczestniczki ruchu niepodległościowego przy powstaniu II Rzeczypospolitej? Jak wpłynęły na kształt odrodzonego państwa i młodej polskiej demokracji? Jakie były ich sukcesy, a jakie – porażki? Na pytania te próbowali odpowiedzieć uczestnicy debaty: dr Agnieszka Konik (Ośrodek Badań nad Totalitaryzmami w Instytucie Pileckiego), dr Kamil Piskała (Uniwersytet Łódzki), prof. Marta Sikorska-Kowalska (Uniwersytet Łódzki), dr Mikołaj Mirowski (MHP, moderator). Debata odbyła się 30 stycznia w tymczasowej siedzibie Muzeum Historii Polski w Warszawie. ■

Zagończyk w zaręczawkach – debata o życiu twórcy nowoczesnej polskiej bankowości

Z okazji wydania przez MHP reedycji wspomnień Henryka Grubera 9 grudnia odbyła się debata online wokół książki *Wspomnienia i uwagi*. O tym, kim był Henryk Gruber, oraz o jego roli i działalności na różnych polach dyskutowali uczestnicy debaty: dr hab. Sławomir Cenckiewicz (Wojskowe Biuro Historyczne), dr hab. Cecylia Leszczyńska (Uniwersytet Warszawski), dr Wojciech Stanisławski (MHP). Rozmowę poprowadził Robert Kostro (dyrektor Muzeum Historii Polski). Spotkanie można było obejrzeć na profilu MHP na Facebooku oraz YouTube. ■

Od lewej: prof. Marta Sikorska-Kowalska, dr Kamil Piskała, dr Agnieszka Konik, dr Mikołaj Mirowski
| Left-right: Prof. Marta Sikorska-Kowalska, Dr Kamil Piskała, Dr Agnieszka Konik and Dr Mikołaj Mirowski

Dyrektor MHP Robert Kostro | PHM Director Robert Kostro

DEBATES FOCUSING ON BOOKS

Female fighters and conspirers: a debate about the book titled *Women of Independence. Memories of 1910–1918* (orig. *Kobiety niepodległości. Wspomnienia z lat 1910–1918*)

What role did the female members of the independence movement play in the creation of the Second Polish Republic? How did they influence the shape of the reborn state and Poland's young democracy? What were their successes and failures? Answers to these questions were attempted by the debate participants: Dr Agnieszka Konik (Centre for Study of Totalitarianisms at the Pilecki Institute), Dr Kamil Piskała (University of Łódź), Prof. Marta Sikorska-Kowalska (University of Łódź) and Dr Mikołaj Mirowski (PHM, moderator). The debate took place at the temporary headquarters of the Polish History Museum in Warsaw on 30 January. ■

A skilful tactician wearing an official's gloves: a debate about the life of the creator of modern Polish banking

On the occasion of the PHM publishing a re-edition of Henryk Gruber's memoirs, a debate was held online on 9 December focusing on the book entitled *Memoirs and Commentaries* (orig. *Wspomnienia i uwagi*). The participants: Sławomir Cenckiewicz, PhD (Military Historical Bureau), Cecylia Leszczyńska, PhD (University of Warsaw), Dr Wojciech Stanisławski (PHM) discussed who Henryk Gruber was, as well as his role and activity in various fields. The debate was moderated by Robert Kostro (Director of the Polish History Museum). The event could be followed on the PHM's Facebook and YouTube profiles. ■

Od lewej: dr hab. Sławomir Cenckiewicz, dr hab. Cecylia Leszczyńska, Robert Kostro, dr Wojciech Stanisławski
| Left-right: Dr Sławomir Cenckiewicz, Dr Cecylia Leszczyńska, Robert Kostro and Dr Wojciech Stanisławski

PROJEKTY FILMOWE FILM PROJECTS

A photograph of a man in a suit standing on a stage, speaking into a microphone to a large audience seated in a lecture hall. The scene is overlaid with a blue tint. The audience is diverse in age and is attentively listening. The room has a wooden floor and several speakers on the walls.

MHP TV I POKAZY FILMOWE

Projekt MHP TV polega na tworzeniu filmów dokumentalnych, reportaży lub krótkich form filmowych (np. animacji) emitowanych i udostępnianych na stronie Muzeum (www.muzhp.pl), portalach ([youtube.com](https://www.youtube.com), [dzieje.pl](https://www.dzieje.pl)) oraz w serwisach społecznościowych (m.in. Facebook, Instagram).

W 2020 roku MHP zrealizowało następujące filmy:

Kłamstwo katyńskie ❶, reż. Emil Marat – poruszający film opowiadający o tym, jak najbliżsi pomordowanych polskich oficerów przyjmowali zatajanie i fałszowanie prawdy o zbrodni. O bezradności wobec oficjalnego zakłamania i o próbach walki z nim mówią m.in.: Wanda Rodowicz – wnuczka majora Stanisława Rodowicza, Witomiła Wołk-Jezińska – córka Wincentego Wołka, porucznika artylerii, oraz Krystyna Krzyszkowiak i Ryszard Adamczyk – dzieci przodownika policji polskiej w miejscowości Sarnaki. Film przygotowano w polskiej, angielskiej i rosyjskiej wersji językowej.

Bitwa Warszawska 1920–2020 ❷, reż. Lidia Chołody i Marek Stremecki – dokument przedstawia głównych bohaterów Bitwy Warszawskiej: polskich dowódców, z marszałkiem Józefem Piłsudskim na czele. Jednocześnie mówi o bezimiennych bohaterach: młodzieży, studentach, zwykłych ludziach – bez poświęcenia tych ochotników nie byłoby możliwe stawienie czoła najeźdźcom. Twórcy filmu, opowiadając o wojnie polsko-bolszewickiej, dla zobrazowania wydarzeń wykorzystują zbiory Muzeum Historii Polski pochodzące z tego okresu.

Od cudu nad Wisłą do cudu nad Rawą ❸, reż. Adam Turula – film został wyprodukowany w ramach obchodów 100. rocznicy II powstania śląskiego. Jest drugą częścią w cyklu filmów Muzeum Historii Polski przypominających wydarzenia, dzięki którym najbardziej uprzemysłowiona część Górnego Śląska powróciła do Macierzy.

❶

❷

❸

MHP TV AND FILM SCREENINGS

The MHP TV project consists in making documentary films, reportages or short film forms (e.g. animations) broadcast and made available on the Museum's website (www.muzhp.pl), portals ([youtube.com](https://www.youtube.com), [dzieje.pl](https://www.dzieje.pl)) and social media (such as Facebook and Instagram).

In 2020, the PHM produced the following films:

Katyń – the true story of a lie ❶ (orig. *Kłamstwo katyńskie*), dir. Emil Marat – a poignant film on how the nearest of the murdered Polish officers responded to keeping the truth about the crime secret and falsifying it. The helplessness *vis a vis* the official lie and attempts at undermining it are discussed, *inter alia*, by: Wanda Rodowicz – the granddaughter of Major Stanisław Rodowicz, Witomiła Wołk-Jezińska – daughter of Wincenty Wołk, a Lieutenant of the artillery, as well as Krystyna Krzyszkowiak and Ryszard Adamczyk – the children of the leader of the Polish police in Sarnaki. The film is available in Polish, English and Russian language versions.

The Battle of Warsaw 1920–2020 ❷ (orig. *Bitwa Warszawska 1920–2020*), dir. Lidia Chołody and Marek Stremecki – this documentary focuses on the main protagonists of the Battle of Warsaw: Polish leaders, including Marshal Józef Piłsudski. At the same time, it recalls nameless heroes: youth, university students and ordinary people without whose sacrifice as volunteers it would have been impossible to face the invaders. Tackling the Polish-Bolshevik War, the film's creators use the collections of the Polish History Museum from the period in order to illustrate the historical events.

From the Miracle on the Vistula to the Miracle on the Rawa ❸ (orig. *Od cudu nad Wisłą do cudu nad Rawą*), dir. Adam Turula – a film produced in the context of the observance of the centenary of the Second Silesian Uprising. It is the second part in the film series of the Polish History Museum recalling events thanks to which the most industrialised region of Upper Silesia returned to the Motherland.

Zrealizowano także filmy o zbiorach MHP. Krótkie, ok. 3-minutowe produkcje opowiadają o najciekawszych obiektach, które zostaną zaprezentowane na wystawie stałej Muzeum Historii Polski – m.in. o dębance, tj. X-wiecznej łodzi jednopiennej, średniowiecznym denarze, zbroi husarskiej czy maszynie szyfrującej Enigma.

Oglądalność profilu YouTube Muzeum Historii Polski w 2020 roku znacząco wzrosła: od 1 stycznia do 31 grudnia zanotowano 667 612 wyświetleń, a zarejestrowany całkowity czas obejranych materiałów to 109 650 godzin. W analogicznym okresie w 2019 roku liczba wyświetleń wynosiła 372 339, a łączny czas oglądania osiągnął 51 800 godzin. ■

Pokazy filmowe

W 2020 roku Muzeum zorganizowało pokazy dwóch filmów towarzyszących wystawie „Generał Stanisław Maczek i jego żołnierze”, tj. *Niepokonanego. Opowieści o generale Stanisławie Maczku* oraz *Mariana na wojnie. Animowanej historii Mariana Walentynowicza*:

- **24 lutego** w Żaganiu i Świętoszowie zaprezentowano oba filmy na trzech pokazach. Dwa z nich odbyły się w Żagańskim Pałacu Kultury (jedna z projekcji została zorganizowana specjalnie dla młodzieży szkolnej). Trzeci pokaz, w Świętoszowie, przygotowano dla amerykańskich żołnierzy stacjonujących w garnizonach Czarnej Dywizji. Seansom towarzyszyły prelekcje historyków Muzeum Historii Polski. Pokazy obejrzało łącznie 500 osób.

Wojciech Kalwat – kierownik działu wystaw i współpracy z zagranicą MHP, kurator wystawy „Generał Stanisław Maczek i jego żołnierze” | Wojciech Kalwat – Head of Cultural Projects and International Cooperation Department at the PHM, curator of the exhibition General Stanisław Maczek and his Soldiers

- **5 marca** w Ambasadzie RP w Brukseli odbył się kolejny pokaz. Wzięli w nim udział m.in.: ambasador RP w Belgii Artur Orzechowski, wicedyrektor MHP Anna Piekarska, reżyser filmu *Niepokonany* Rafał Geremek, kapitan Jan Brzeski – żołnierz 24. Pułku Ułanów 1. Dywizji Pancерnej oraz członkowie Stowarzyszenia 1. Polskiej Dywizji Pancерnej Belgia, Stowarzyszenia Rodzin 1. Polskiej Dywizji Pancерnej, a także przedstawiciele Muzeum Generała Maczka z Bredy. Filmy *Niepokonany* oraz *Marian na wojnie* obejrzało wówczas 220 osób.

Ambasador RP w Królestwie Belgii Artur Orzechowski | Ambassador of the Republic of Poland to the Kingdom of Belgium Artur Orzechowski

Wicedyrektor MHP Anna Piekarska | PHM Deputy Director Anna Piekarska

Kapitan Jan Brzeski – żołnierz 24. Pułku Ułanów 1. Dywizji Pancерnej | Captain Jan Brzeski, a soldier of the 24th Uhlans Regiment of the 1st Armoured Division

Reżyser Rafał Geremek | Film director Rafał Geremek

Films about the PHM's collections were also made. These short, approx. 3-minute-long productions, focus on the most interesting items to be showcased at the permanent exhibition of the Polish History Museum – such as a 10th-century single-trunk dugout canoe, a medieval denarius, a hussar armour or the Enigma cipher machine.

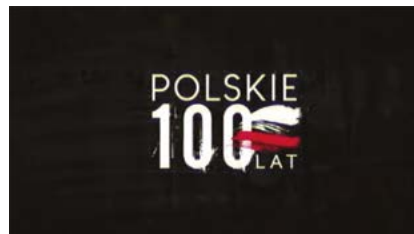
In 2020, the Polish History Museum's YouTube channel recorded an upsurge of popularity: between 1 January and 31 December it was viewed 667,612 times and the recorded total time of content viewed amounted to 109,650 hours. In a similar period in 2019 the numbers stood at 372,339 times at 51,800 hours, respectively. ■

Film screenings

In 2020, the Museum staged screenings of two films accompanying the 'General Stanisław Maczek and his Soldiers' exhibition, i.e. *Invincible. The Story of General Stanisław Maczek* and *Marian at War. An Animated Story of Marian Walentynowicz*:

- **On 24 February**, both films were shown at three screenings in Żagań and Świętoszów, two at the Żagań Palace of Culture (one of the screenings was organised with school-aged youth in mind). The third screening, in Świętoszów, was designed for US soldiers stationed at the garrisons of the Black Division. The screenings were accompanied by input from historians of the Polish History Museum. The films were watched by 500 viewers in total.
- **On 5 March** 2020, another screening took place at the Polish Embassy in Brussels, with attendees including the Polish Ambassador to Belgium Artur Orzechowski, Deputy Director of the Polish History Museum Anna Piekarska, the director of the film *Invincible*, Rafał Geremek, Captain Jan Brzeski, a veteran soldier of the 24th Uhlans Regiment of the 1st Armoured Division, as well as members of the Association of the 1st Armoured Division, Belgium and the Association of Families of the 1st Armoured Division and – last but not least – representatives of The General Maczek Museum in the Dutch city of Breda. As many as 220 persons watched the films *Invincible. The Story of General Stanisław Maczek* and *Marian at War*.

Film *Niepokonany. Opowieść o generale Stanisławie Maczku* był pokazywany również podczas XII edycji Festiwalu Filmowego Niepokorni Niezłomni Wyklęci, który odbył się w Gdyni we wrześniu 2020 roku. W dniach 7–22 listopada odbyła się z kolei 32. edycja Polish Film Festival in America (Festiwal Filmu Polskiego w Ameryce). Podczas tego wydarzenia, które ze względu na zaostrzenie pandemii ograniczono do formy online, został zaprezentowany amerykańskiej publiczności film *Kim był Jerzy Giedroyc*. ■

„Polskie 100 lat” – cykl filmowy

Kontynuacja rozpoczętego w listopadzie 2019 roku projektu filmowego „Polskie 100 lat” to cykl filmów dokumentalnych zrealizowanych przez Media Kontakt emitowanych cotygodniowo na antenie TVP Historia, opowiadających o najważniejszych wydarzeniach i postaciach w historii Polski od 1914 do 2004 roku. Koproducentem cyklu jest Muzeum Historii Polski. Do 21 sierpnia w cyklu „Polskie 100 lat” wyemitowano 42 premierowe odcinki. Były one poświęcone takim zagadnieniom, jak: gospodarka, nauka i kultura, polityka zagraniczna w II Rzeczypospolitej, wojna 1939 roku, życie pod okupacją, udział Polaków w walkach II wojny światowej czy też życie społeczne i polityczne w kolejnych latach PRL. Projekt został ukończony w 2020 roku, od września 2020 roku TVP Historia emituje powtórki odcinków „Polskich 100 lat” zgodnie z kalendarzem rocznic i wydarzeń. ■

Historia Mówiona

Muzeum Historii Polski prowadzi działalność w zakresie tworzenia Archiwum Historii Mówionej, kontynuując realizację notacji ze świadkami, którzy swoim zaangażowaniem i pasją tworzą kulturę i historię Polski. Notacje gromadzone są na potrzeby wystawy stałej, wystaw czasowych Muzeum oraz do celów naukowych i jako materiał do projektów kulturalnych. W 2020 roku przeprowadzono 16 wywiadów biograficzno-narracyjnych. Większość z nich dotyczyła politycznego zaangażowania działaczy opozycji demokratycznej oraz czołowych postaci Solidarności w czasach PRL, ze szczególnym uwzględnieniem stanu wojennego. ■

Jan Lityński, relacje ze stanu wojennego |
Jan Lityński on martial law in Poland

Krzysztof Wyszkowski, relacje ze stanu wojennego |
Krzysztof Wyszkowski on martial law in Poland

The film *Invincible. The Story of General Stanisław Maczek* was also screened during the 12th edition of the Film Festival 'Unruly, Unbreakable, Cursed' held in Gdynia in September 2020. Then, on 7–22 November, the 32nd edition of the Polish Film Festival in America took place. During the event, limited to online format due to the accelerating pandemic, the film *Who Was Jerzy Giedroyc?* was presented to the US audience. ■

‘Polish Century’: a film series

The continuation of the film project titled ‘Polish Century’ launched in November 2019 is a series of documentaries by Media Kontakt broadcast weekly on TVP Historia, focusing on key events and personalities in Polish history from 1914 until 2004. The Polish History Museum is its co-producer. By 21 August, 42 episodes premiered in the ‘Polish Century’ series. They concerned such themes as the economy, science and culture, as well as the foreign policy of the Second Polish Republic, the War of 1939, life under German occupation, Poles’ participation in battles during the Second World War, or social and political life in the subsequent years of the Polish People’s Republic. The project was completed in 2020 and, since September 2020, TVP Historia has been re-broadcasting episodes of the series following the calendar of anniversaries and events. ■

Oral History

The Polish History Museum is working with the aim of creating an Oral History Archive continuing notations with witnesses who, by dint of their commitment and passion, work to create Polish culture and history. The notations are collected to be used for the needs of the permanent and temporary exhibitions organised at the Museum, as well as for research purposes and as material for cultural projects. In 2020, 16 biographical-narrative interviews were made, most related to the political involvement of activists of the democratic opposition and the leading figures of the Solidarity movement in the Polish People’s Republic, with special emphasis on martial law. ■

POPULARYZACJA HISTORII

POPULARISING HISTORY

15. PRZYSTANEK NIEPODLEGŁOŚĆ

TAK ZMIENIŁ SIĘ ŚWIAT

Przystanek Niepodległość

Główną atrakcją 15. edycji Przystanku stanowiła **gra online „Tak zmienił się świat”** (www.przystanekniepodleglosc.muzhp.pl). Jej wątkiem przewodnim były przemiany komunikacyjne i kulturowe na początku XX wieku, a celem było pokazanie, jak radio zmieniło życie społeczeństwa i w jaki sposób dzięki nowoczesnej technice otworzył się dostęp do informacji, oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowej w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Grę uzupełniał zamieszczony na stronie MHP **quiz tematyczny „Co Ty wiesz o radiu?”**. Dzięki formule internetowej w grze wzięli udział uczestnicy z całej Polski. Odnotowano 21 tys. wejść na stronę, 5,5 tys. użytkowników (średni czas 4 minuty), a 900 osób zalogowało się do gry. Darczyńcą projektu była Fundacja PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza, a partnerem – Polskie Radio SA. ■

Program „Patriotyzm Jutra”

6 maja 2020 roku MHP po raz dwunasty przyznało dofinansowania w programie „Patriotyzm Jutra”, wspierającym fundacje, lokalne stowarzyszenia, biblioteki, domy kultury, muzea regionalne, realizujące inicjatywy w zakresie pielęgnowania i promowania lokalnego dziedzictwa i kultury. Spośród 724 nadesłanych zgłoszeń wsparcie finansowe na łączną kwotę blisko 3,9 mln złotych otrzymało 120 projektów (nagrodzonym przedsięwzięciom przyznano dotację od 5 tys. do 63 tys. zł). Wśród nagrodzonych znajdowały się przedsięwzięcia promujące historię lokalną i dziedzictwo regionów oraz rocznice (z wyłączeniem 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości). Edycja „Patriotyzmu Jutra” z roku 2020 była szczególna. Jej przebieg zakłóciła pandemia, której skutki nie ominęły sektora kultury. Organizatorzy zmuszeni byli do modyfikacji działań projektowych, które przyjęły formę na pół tradycyjną, na pół wirtualną. Mimo warunków pandemicznych i problemów logistycznych nierzadko utrudniających pracę organizatorów w ramach działań projektowych powstało wiele wartościowych materiałów interaktywnych, filmowych czy audialnych, a także wydawnictw, pakietów edukacyjnych i instruktażowych. Dużym zainteresowaniem cieszyły się działania online

Independence Station

The main attraction of the 15th edition of the Station was **an online game titled ‘That is how the world has changed’** (www.przystanekniepodleglosc.muzhp.pl). Its leitmotif was communication and cultural changes in the early 20th century and the goal was to show how the radio transformed social life and how modern technology ensured access to information as well as the educational, cultural and sporting offer during the interwar period. The game was supplemented by a quiz posted on the MHP’s **website entitled ‘What do you know about the radio?’**. Thanks to the online format, participants from all around Poland took part. The website was visited 21,000 times by 5,500 users (for an average time of 4 minutes), and a total of 900 people logged into the game. The project donor was the Ignacy Łukasiewicz PGNiG Foundation and the project partner Polskie Radio SA. ■

Patriotism of Tomorrow

On 6 May 2020, for the 12th time, the PHM granted subsidies in the Patriotism of Tomorrow programme supporting foundations, local associations, libraries, culture centres and regional museums carrying initiatives cultivating and promoting local heritage and culture. Out of 724 applications, financial support amounting to nearly PLN 3.9 million was awarded to 120 projects (these initiatives were granted subsidies amounting to between PLN 5,000 and PLN 63,000). The distinguished projects included ones promoting local history and regional heritage, as well as anniversaries (excluding the centenary of Poland’s regained independence). The 2020 edition of ‘Patriotism of Tomorrow’ was very special, its course disturbed by the pandemic, the consequences of which have impacted on culture also. The organisers were forced to modify their project activities, which took on a hybrid form, half conventional

Projekt „Zdążyć przed wyburzeniem. Od zbiorowego miejsca pracy do miejskiego systemu idei. O trudnej historii Zakładu Przemysłu Tytoniowego w Krakowie”, organizator: Fundacja Krakowska Szkoła Filmowa | Project ‘Before the Destruction; from a Collective Workplace to an Urban System of Ideas: Of the Difficult Past of the Tobacco Industry Plant in Krakow’, Promoter: Krakow Film School Foundation

Spektakl *Beton* w ramach projektu „Falowiec, czyli podróż w historię”, organizator: Miejski Teatr Miniatura | Play *Concrete* of the project ‘A Wave-Shaped Block of Flats, Or a Journey into the Past’, Promoter: City Theatre Miniatura

Projekt „Muzeum Jutra. Nasze Muzeum”, organizator: Muzeum Okręgowe w Lesznie | Project 'A Museum of Tomorrow: Our Museum', Promoter: District Museum in Leszno

(wykłady i webinaria, debaty, wirtualne oprowadzania po wystawach czasowych) oraz na świeżym powietrzu z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego (gry miejskie, spacer tematyczny, wycieczki rowerowe). Dofinansowane projekty zakładały również tworzenie stron internetowych, aplikacji i gier mobilnych,

Projekt „Stac(ja) Bału(ty)”, organizator: Bałucki Ośrodek Kultury | Project 'The Łódź-Bałuty Station', Promoter: Łódź-Bałuty Cultural Centre

rozwijanie zasobów archiwistyki społecznej i historii mówionej. Wydarzenia takie jak spektakle, wernisaże, koncerty były transmitowane na żywo w mediach społecznościowych, często bez udziału publiczności. Na liście wybranych organizacji znaleźć można podmioty z niemalże wszystkich województw. ■

and half online. Despite the pandemic and logistical issues often making work for organisers difficult, a number of valuable interactive, film and audio material was developed, as well as publications and educational and instructional packages. Receiving much interest were online activities (lectures and webinars, debates and guided temporary online exhibitions), as well as outdoor ones adhering to sanitary restrictions (urban games, thematic walks and bicycle trips). Projects enjoying financial support also involved the creation of websites, applications and mobile games, developing the resources of social archive studies and oral history. Events such as theatrical performances, exhibition openings and concerts were broadcast live on social media, frequently without an audience. The list of selected entities features ones from nearly all Polish provinces. ■

*Nasze
miejsce*

Projekt edukacji etnograficznej dla dzieci i młodzieży

Publikacja *Nasze miejsce. Lokalna historia, pamięć i dziedzictwo w edukacji dzieci i młodzieży*, wydawca: Stowarzyszenie „Pracownia Etnograficzna” im. Witolda Dynowskiego | Publication *Our Place. Local History, Memory and Heritage in the Education of Children and Youth*, Publisher: Witold Dynowski Pracownia Etnograficzna Association

Publikacja *Dzieje Bazaru Różyckiego*, wydawca: Fundacja Laboratorium Reportażu | Publication *The History of the Różycki Market*, Publisher: Laboratorium Reportażu Foundation

Publikacja *Okolice i ja – Henryk Giedroyc*, wydawca: Fundacja Kultury Paryskiej | Publication *My Surroundings and Myself: Henryk Giedroyc*, Publisher: Paris Culture Foundation

Projekt „Patriotyzm na co dzień – Łuków 2020”, organizator: Miejska Biblioteka Publiczna im. H. Sienkiewicza w Łukowie | Project 'Patriotism on a Daily Basis: Łuków 2020', Promoter: H. Sienkiewicz Municipal Public Library in Łuków

Projekt „Stuchowisko-Uzdrowisko”, organizator: Towarzystwo Krajoznawcze „Krajobraz” | Project 'A Resourceful Broadcast', Promoter: Krajobraz Landscape Society

Krawat Jana Stawiskiego, zamordowanego w egzekucji podczas Powstania Warszawskiego, ze zbiorów prywatnych Elżbiety Gutowskiej-Niedziałek | A tie of Jan Stawski, murdered in an execution during the Warsaw Rising, from Elżbieta Gutowska-Niedziałek's private collection

Akcja #MojaPamiętka

Akcja realizowana wspólnie z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów skierowana była do osób po 60. roku życia, a miała na celu zachęcenie seniorów do spisania wspomnień, na podstawie których można stworzyć opowieści o Polsce XX wieku. Do Muzeum wpłynęło prawie 400 prac. Wśród nich najczęstszą formą są wspomnienia odwołujące się do historii rodziny lub konkretnego wydarzenia. Pojawiły się nagrania filmowe i dźwiękowe oraz zgłoszenia w kategorii mediów społecznościowych, np. blog czy tablica na portalu Pinterest. Punktem wyjścia do tworzenia przez seniorów opowieści była pamiętka – przedmiot, dokument, zdjęcie. Na przykład wieczne pióro, pamiętka po nauczycielce, krzyżyk, który matka nosiła na szyi w czasie okupacji i powstania warszawskiego, szkatułka, w której rodzina z Kresów wywozła pamiątkowe zdjęcia i dokumenty, zeszyt z polskiej szkoły, do której bohaterka wspomnień trafiła po 5 latach zesłania. Zgromadzony materiał zostanie wykorzystany na wystawie internetowej, którą MHP planuje zrealizować w 2021 roku. ■

Dowód osobisty Longiny Ronke, archiwum rodziny Ronke | Longina Ronke's ID card, from the Ronke family archive

Zegarek Zygmunta Ronke, odzyskany przez rodzinę w 2013 r. z depozytu KL Neuengamme, archiwum rodziny Ronke | Zygmunt Ronke's wristwatch recovered by his family in 2013 from the KL Neuengamme deposit, from the Ronke family archive

Elżbieta Gutowska ze swoim Tatą, zbiory prywatne Elżbiety Gutowskiej-Niedziałek | Elżbieta Gutowska with her Dad, from Elżbieta Gutowska-Niedziałek's private collection

Leon Kobylarz jako kawalerzysta 14. Pułku Ułanów Jazłowieckich, 1930 r., archiwum rodziny Kobylarzy | Leon Kobylarz as a cavalry officer of the 14th Jazłowiec Lancer Regiment in 1930, from the Kobylarz family archive

Leon Kobylarz – w górnym rzędzie drugi od prawej, archiwum rodziny Kobylarzy | Leon Kobylarz: second right in the upper row, from the Kobylarz family archive

Pióro nauczycielki Marii Kożusznikowej, zbiory prywatne Bogusławy Kożusznik-Kurosadowej | A fountain pen of Maria Kożusznikowa, a teacher, from Bogusława Kożusznik-Kurosadowa's private collection

The #My Souvenir campaign

Delivered together with the Chancellery of the President of the Council of Ministers, the campaign targeted persons aged over 60 and aimed at encouraging them to write down their memories on the basis of which a story about 20th-century Poland could be created. The Museum received almost 400 works. The most frequent form is recollections referring to family history or specific events. There were also film and sound recordings, as well as entries in the social media category, such as a blog or a board on Pinterest. The starting point for the seniors' creation of stories was a souvenir: an object, document or photograph. Examples included a fountain pen (a keepsake related to someone's teacher), a cross worn by someone's mother on her neck during German occupation and the Warsaw Rising, a casket in which a family from eastern Borderlands took memorial photographs and documents, or a notebook from the Polish school where the person reminiscing found herself after five years' deportation. This material is to be featured at an online exhibition that the PHM is planning for 2021. ■

Maria Kożusznikowa, zbiory prywatne Bogusławy Kożusznik-Kurosadowej | Maria Kożusznikowa, from Bogusława Kożusznik-Kurosadowa's private collection

Finaliści i zwycięzcy plebiscytu na Wydarzenie Historyczne Roku 2019 | The finalists and winners of the 2019 Historical Event of the Year competition

Plebiscyt „Wydarzenie Historyczne Roku” (whr.muzhp.pl)

Celem ogólnopolskiego plebiscytu internetowego MHP „Wydarzenie Historyczne Roku” jest wyróżnienie najciekawszych inicjatyw poświęconych popularyzacji historii. Do konkursu można zgłaszać wydarzenia związane z szeroko rozumianą historią w trzech kategoriach. W 2020 roku Muzeum zrealizowało 13. edycję plebiscytu. Wpłynęło 179 zgłoszeń konkursowych. Wyniki zostały podane do wiadomości online 16 lipca. Pośród zwycięzców znaleźli się: w kategorii Wydarzenie – „Obchody 100-lecia I Powstania Śląskiego”, zorganizowane przez Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach, w kategorii Wystawa – „Ochotnik. Witold Pilecki i jego misja w Auschwitz”, ekspozycja zrealizowana przez berlińską filię Instytutu Pileckiego, a w kategorii Edukacja i multimedia – strona internetowa „Powstańcy Śląscy”, przygotowana przez Archiwa Państwowe w Opolu i w Katowicach. Prezentacja laureatów dostępna jest na kanale YouTube Muzeum. Uroczyste wręczenie statuetek oraz dyplomów odbyło się 23 września podczas gali w Pałacu na Wyspie w Łazienkach Królewskich w Warszawie. ■

Sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu Jarosław Sellin | Secretary of State at the Ministry of Culture, National Heritage and Sport Jarosław Sellin

Dyrektor MHP Robert Kostro | PHM Director Robert Kostro

Przewodniczący jury konkursu WHR prof. Andrzej Szczerski | Chair of the Jury of the Historical Event of the Year competition Prof. Andrzej Szczerski

The Historical Event of the Year competition (whr.muzhp.pl)

The objective of this nationwide online contest by the PHM is to distinguish the most interesting initiatives devoted to popularising history. Events related to broadly understood history can be submitted in three categories. In 2020, the Museum delivered the 13th edition of the competition for which it received 179 entries. The results were announced online on 16 July. The winners included: in the Event category – observance of the centenary of the First Silesian Uprising staged by the Museum of Silesian Uprisings in Świętochłowice, in the Exhibition category – The Volunteer. Witold Pilecki and his Mission in Auschwitz, an exposition delivered by the Berlin branch of the Pilecki Institute, and in the Education and multimedia category – the Silesian Insurgents website prepared by the State Archives in Opole and Katowice. A presentation showcasing the laureates can be viewed on the Museum's YouTube channel. The ceremony of awarding statuettes and diplomas took place on 23 September during a gala at the Palace on the Isle in the Royal Baths in Warsaw. ■

Na pierwszym planie, od lewej: zastępca dyrektora ds. muzealnych Muzeum Łazienki Królewskie Małgorzata Grąbczewska, wiceminister kultury, dziedzictwa narodowego i sportu prof. Magdalena Gawin, sekretarz stanu w MKDNI Jarosław Sellin | In the foreground, left-right: Deputy Director for Museum-Related Matters of the Royal Łazienki Museum Małgorzata Grąbczewska, Deputy Minister of Culture, National Heritage and Sport Prof. Magdalena Gawin and Secretary of State at the Ministry of Culture, National Heritage and Sport Jarosław Sellin

19 IV 1943
POWSTANIE
W GETCIE
WARSZAWSKIM

19 KWIECIEŃ
PRZYPNIJ
WIRTUALNY ŻONKIL
I POKAZ
W SIECI, ŻE
#ŁĄCZYNASPAMIĘĆ

Warszawski Festiwal Kultura bez Barier

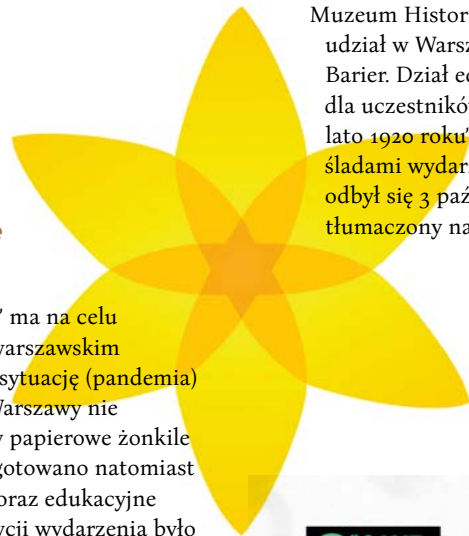
Muzeum Historii Polski już po raz trzeci wzięło udział w Warszawskim Festiwalu Kultury bez Barier. Dział edukacyjny Muzeum przygotował dla uczestników festiwalu spacer „Warszawskie lato 1920 roku”. Spacer po Śródmieściu stolicy śladami wydarzeń związanych z Bitwą Warszawską odbył się 3 października. Był symultanicznie tłumaczony na polski język migowy (PJM). ■

Akcja edukacyjna „Żonkile – dołącz wirtualnie!”

Akcja społeczno-edukacyjna „Żonkile” ma na celu upamiętnienie powstania w getcie warszawskim w 1943 roku. Z uwagi na wyjątkową sytuację (pandemia) tym razem 19 kwietnia na ulicach Warszawy nie pojawili się wolontariusze rozdający papierowe żonkile – symbol pamięci o powstaniu. Przygotowano natomiast wirtualne obchody – m.in. wykłady oraz edukacyjne zajęcia online. Organizatorem 8. edycji wydarzenia było Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, a Muzeum Historii Polski należało do grona partnerów. ■

Hackathon historyczny

Od 22 do 29 czerwca 34 zespoły twórców gier rywalizowały w ramach hackathonu (maratonu projektowania) „1920 Jam – Bitwa Warszawska”, będącego konkursem na najlepszą grę historyczną poświęconą temu wydarzeniu sprzed 100 lat. Spośród przygotowanych tytułów jury przyznało nagrody trzem najlepszym. Pierwsze miejsce zajęła gra „1920: Droga do domu”, opracowana przez duet Joyhop. Na drugiej pozycji uplasowała się przeglądarkowa gra „Do boju Wanda!” (Studio Precle). Trzecie miejsce przypadło grze „Kryptograf 1920” (The Team). Wszystkie gry zostały udostępnione bezpłatnie w serwisie GamePlanet. W większość z nich można zagrać w przeglądarce internetowej. Organizatorami konkursu były: Krakowski Park Technologiczny, KGHM i GamePlanet. Muzeum Historii Polski uczestniczyło w przedsięwzięciu jako partner merytoryczny. ■

‘Daffodils – join us online’ educational campaign

The objective of the public educational ‘Daffodils’ campaign is to commemorate the Warsaw Ghetto Uprising of 1943. Due to extraordinary circumstances (the pandemic), no volunteers entered the streets of Warsaw on 19 April to distribute paper daffodils symbolising the memory of the insurgence. However, its online observance was prepared, including lectures and educational meetings. The eighth edition of the event was organised by the POLIN Museum of the History of Polish Jews and the Polish History Museum was one of its partners. ■

History hackathon

Between 22 and 29 June, 34 creators of games competed in a hackathon (design marathon) entitled 1920 Jam: The Battle of Warsaw, a competition for the best historical game devoted to that event from a century ago. The jury decided to award three best entries.

The winner was the game ‘1920: the way home’ developed by the duo Joyhop. Second came the web browser game ‘Go, Wanda, go!’ by Studio Precle, with ‘Cryptographer 1920’ by The Team finishing third. All the games have been made available free of charge on GamePlanet. Most can be played on internet browsers. The competition was organised by Krakow Technology Park, KGHM and GamePlanet, while the Polish History Museum took part in the project as a partner responsible for thematic substance. ■

Warsaw Culture without Barriers Festival

Already for the third time, the Polish History Museum had taken part in Warsaw’s Culture without Barriers Festival. The Museum’s Educational Department prepared a thematic walk for the participants entitled ‘The Warsaw summer of 1920’. The stroll across Warsaw’s Śródmieście district, following traces of events related to the Battle of Warsaw, took place on 3 October and was simultaneously interpreted into Polish Sign Language (PJM). ■

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

AWARDS AND DISTINCTIONS

Wyprodukowany na zlecenie Muzeum Historii Polski film dokumentalny w reż. Rafała Geremka **Niepokonany. Opowieść o generale Stanisławie Maczku** został uhonorowany Nagrodą im. Janusza Kurtyki, przyznawaną przez Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich, w 27. edycji konkursu na najlepsze prace w polskiej prasie, radiu, telewizji i Internecie. ■

Projekt Muzeum Historii Polski „General Stanisław Maczek i jego żołnierze” otrzymał wyróżnienie w kategorii Edukacja w 40. edycji Konkursu na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla 2019. ■

Sekretarz stanu w MKDNiS Jarosław Sellin
| Jarosław Sellin, Secretary of State at the Ministry of Culture, National Heritage and Sport

Pierwszy od prawej: Rafał Geremek, reżyser filmu *Niepokonany. Opowieść o generale Stanisławie Maczku* | First to the right: Rafał Geremek, director of the film *Invincible. The Story of General Stanisław Maczek*

Marian na wojnie. Animowana historia Mariana Walentynowicza w reż. Agaty Mianowskiej otrzymał nagrodę dla najlepszego filmu animowanego na 8. Zamojskim Festiwalu Filmowym „Spotkania z historią”. ■

Produced as commissioned by the Polish History Museum, the documentary *Invincible. The Story of General Stanisław Maczek* directed by Rafał Geremek was granted the Janusz Kurtyka Award by the Polish Journalists Association, in the 27th edition of a competition for the best works in Polish press, radio, television and internet. ■

Marian at War. An Animated Story of Marian Walentynowicz directed by Agata Mianowska received an award for best animated film at the eight edition of Zamość Film Festival Meetings with History. ■

The Polish History Museum's project titled 'General Stanisław Maczek and his Soldiers' received a distinction in the Education category of the 40th edition of the Sybilla 2019 Museum Event of the Year competition. ■

ZESPÓŁ MUZEUM HISTORII POLSKI

Dyrektor
Robert Kostro
info@muzhp.pl

Z-ca Dyrektora ds. Merytorycznych
Anna Piekarska
anna.piekarska@muzhp.pl

Z-ca Dyrektora
ds. Organizacyjno-Prawnych
Sławomir Różański
slawomir.rozanski@muzhp.pl

SEKRETARIAT
Monika Ciszewska
Dorota Zielińska
tel. 22 211 90 02
info@muzhp.pl

DZIAŁ BUDOWY WYSTAWY STAŁEJ
Kierownik Agnieszka Celeda
tel. 22 211 90 69
agnieszka.celeda@muzhp.pl

DZIAŁ PROGRAMOWY
WYSTAWY STAŁEJ
Kierownik Krzysztof
Niewiadomski (do 31.01.2021
dr hab. Piotr Ugniewski)
tel. 22 211 90 51
krzysztof.niewiadomski@muzhp.pl

DZIAŁ INWESTYCJI
Kierownik Robert Wojtaś
robert.wojtas@muzhp.pl

DZIAŁ ZBIORÓW
Kierownik
Kustoszy dyplomowany
dr Monika Matwiejczuk
tel. 22 211 90 48
monika.matwiejczuk@muzhp.pl

Starszy konserwator
Aleksandra Wróbel
tel. 22 211 90 78
aleksandra.wrobel@muzhp.pl

DZIAŁ EDUKACYJNY
Kierownik Gabriela
Sierocińska-Dec
tel. 22 211 90 08
gabriela.sierocinska@muzhp.pl

DZIAŁ PROJEKTÓW KULTURALNYCH
I WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ
Kierownik Wojciech Kalwat
tel. 22 211 90 73
wojciech.kalwat@muzhp.pl

DZIAŁ WYDAWNICTWA
I ZASOBÓW CYFROWYCH
Kierownik dr Anna Kalinowska
tel. 22 211 90 04
anna.kalinowska@muzhp.pl

DZIAŁ PROMOCJI
Kierownik Emilia Szczęsna
tel. 22 211 90 06
emilia.szczesna@muzhp.pl

Rzecznik Prasowy
Marek Stremecki
tel. 22 211 90 11
marek.stremecki@muzhp.pl

DZIAŁ ORGANIZACYJNY
Kierownik Magdalena
Wojciechowska
tel. 22 211 90 36
magdalena.wojciechowska@muzhp.pl

DZIAŁ PRAWNY
Kierownik Urszula Słomianowska
tel. 22 211 90 22
urszula.slomianowska@muzhp.pl

KSIEGOWOŚĆ
Główna Księgowa Joanna Dominiak
tel. 22 211 90 16
joanna.dominiak@muzhp.pl

Samodzielne Stanowisko
ds. Koordynacji Projektów
Badawczych
prof. dr hab. Michał Kopczyński
tel. 22 211 90 37
michal.kopczynski@muzhp.pl

Samodzielne Stanowisko
ds. Kadr i Płac
Magdalena Olechno
tel. 22 211 90 17
magdalena.olechno@muzhp.pl

BIBLIOTEKA
Katarzyna Pawlicka
tel. 22 211 90 21
katarzyna.pawlicka@muzhp.pl

Muzeum Historii
Polski w Warszawie
ul. Mokotowska 33/35
00-560 Warszawa
muzhp.pl

RADA MUZEUM HISTORII POLSKI

Przewodniczący Rady
prof. dr hab. Wojciech Roszkowski

Zastępca
Przewodniczącego Rady
dr hab. Jolanta Maria
Choińska-Mika

prof. Richard
Butterwick-Pawlikowski
prof. dr hab. Andrzej Chwalba
prof. dr hab. Wojciech Fatkowski
Paulina Florjanowicz
dr hab. Dorota Folga-Januszewska
dr Adolf Juzwenko
dr hab. Zdzisław Krasnodębski
Katarzyna Mieczkowska
prof. dr hab. Krzysztof Mikulski
prof. Alvydas Nikžentaitis
prof. dr hab. Andrzej Nowak
Bronisław Wildstein
Małgorzata Zakrzewska

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ
MUZEUM HISTORII POLSKI
Od 2011 roku przy Muzeum działa
Stowarzyszenie Przyjaciół Muzeum
Historii Polski. Stowarzyszenie
skupia wielu wybitnych historyków
i intelektualistów wywodzących
się z różnych środowisk. Głównym
celem stowarzyszenia jest
wspieranie działań MHP i udział
w dyskusjach nad jego programem.
Stowarzyszenie pragnie być
również forum obywatelskiej
debaty na temat historii Polski
i jej roli w życiu społecznym.
Członkom stowarzyszenia należy
szczególnie na szerzeniu wiedzy
o relacji pomiędzy polskim
a europejskim dziedzictwem
historycznym oraz na wspieraniu
inicjatyw przyczyniających się do
pogłębienia wiedzy o dziejach
Polski. Prezesem stowarzyszenia
jest dr Mateusz Werner.

THE POLISH HISTORY MUSEUM TEAM

Director
Robert Kostro
info@muzhp.pl

Deputy Director
Anna Piekarska
anna.piekarska@muzhp.pl

Deputy Director for Organisational
and Legal Matters
Sławomir Różański
slawomir.rozanski@muzhp.pl

SECRETARIAT
Monika Ciszewska
Dorota Zielińska
phone (+48) 22 211 90 02
info@muzhp.pl

PERMANENT EXHIBITION
CONSTRUCTION DEPARTMENT
Head: Agnieszka Celeda
phone (+48) 22 211 90 69
agnieszka.celeda@muzhp.pl

PERMANENT EXHIBITION
PROGRAMME DEPARTMENT
Head: Krzysztof Niewiadomski
(until 31.01.2021 Dr Piotr Ugniewski)
phone (+48) 22 211 90 51
krzysztof.niewiadomski@muzhp.pl

INVESTMENT DEPARTMENT
Head: Robert Wojtaś
robert.wojtas@muzhp.pl

COLLECTIONS DEPARTMENT
Head: Dr Monika Matwiejczuk,
Chartered curator
phone (+48) 22 211 90 48
monika.matwiejczuk@muzhp.pl

Senior Conservator
Aleksandra Wróbel
phone (+48) 22 211 90 78
aleksandra.wrobel@muzhp.pl

EDUCATION DEPARTMENT
Head: Gabriela Sierocińska-Dec
phone (+48) 22 211 90 08
gabriela.sierocinska@muzhp.pl

CULTURAL PROJECTS AND
INTERNATIONAL COOPERATION
DEPARTMENT
Head: Wojciech Kalwat
phone (+48) 22 211 90 73
wojciech.kalwat@muzhp.pl

PUBLISHING AND DIGITAL
RESOURCES DEPARTMENT
Head: Dr Anna Kalinowska
phone (+48) 22 211 90 04
anna.kalinowska@muzhp.pl

PROMOTION DEPARTMENT
Head: Emilia Szczęsna
phone (+48) 22 211 90 06
emilia.szczesna@muzhp.pl

Spokesperson
Marek Stremecki
phone (+48) 22 211 90 11
marek.stremecki@muzhp.pl

ORGANISATIONAL DEPARTMENT
Head: Magdalena Wojciechowska
phone (+48) 22 211 90 36
magdalena.wojciechowska@muzhp.pl

LEGAL DEPARTMENT
Head: Urszula Słomianowska
phone (+48) 22 211 90 22
urszula.slomianowska@muzhp.pl

ACCOUNTING DEPARTMENT
Chief Accountant: Joanna Dominiak
phone (+48) 22 211 90 16
joanna.dominiak@muzhp.pl

Independent Post for Research
Project Coordination
Prof. Michał Kopczyński
phone (+48) 22 211 90 37
michal.kopczynski@muzhp.pl

Independent Post for HR
and Payroll
Magdalena Olechno
phone (+48) 22 211 90 17
magdalena.olechno@muzhp.pl

LIBRARY
Katarzyna Pawlicka
phone (+48) 22 211 90 21
katarzyna.pawlicka@muzhp.pl

THE ASSOCIATION OF FRIENDS OF
THE POLISH HISTORY MUSEUM
Since 2011, the PHM has been
supported by the Association
of Friends of the Polish History
Museum bringing together
eminent historians and
intellectuals stemming from
various backgrounds. The key
objective of the Association is
to support the PHM in its activities
and participate in discussions
concerning its programme.
The Association also aspires
to be a forum for civic debate
on Polish history and its role
in social life. Of particular
interest to the body is spreading
knowledge about relations
between Polish and European
historical heritage, as well as
supporting initiatives contributing
to more in-depth knowledge of
Poland's history. The Association
is chaired by Dr Mateusz Werner.

**The Polish History
Museum in Warsaw
ul. Mokotowska 33/35
00-560 Warsaw, Poland
muzhp.pl**

ADVISORY BOARD OF THE POLISH HISTORY MUSEUM

Chairman of the Board
Prof. Wojciech Roszkowski

Deputy Chair of the Board
Dr Jolanta Maria Choińska-Mika

Prof. Richard
Butterwick-Pawlikowski
Prof. Andrzej Chwalba
Prof. Wojciech Fatkowski
Paulina Florjanowicz
Dr Dorota Folga-Januszewska
Dr Adolf Juzwenko
Dr Zdzisław Krasnodębski
Katarzyna Mieczkowska
Prof. Krzysztof Mikulski
Prof. Alvydas Nikžentaitis
Prof. Andrzej Nowak
Bronisław Wildstein
Małgorzata Zakrzewska

Muzeum Historii Polski składa serdeczne podziękowania
za wsparcie działań i projektów w 2020 roku:

Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Ministerstwu Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu
Ministerstwu Rodziny i Polityki Społecznej
Ministerstwu Spraw Zagranicznych

oraz sponsorom, partnerom i patronom medialnym.

The Polish History Museum would like
to extend its heartfelt thanks to:

the Chancellery of the President of the Council of Ministers
the Ministry of Culture, National Heritage and Sport
the Ministry of Family and Social Policy
the Ministry of Foreign Affairs

as well as our sponsors, partners and media patrons
for supporting our activities and projects in 2020.

SPONSORZY I PARTNERZY SPONSORS AND PARTNERS

PATRONI MEDIALNI MEDIA PARTNERS

Wydawca: Muzeum Historii Polski

Tłumaczenie: Mikołaj Sekrecki

Redakcja angielska: Anna Meysztowicz

Redakcja i korekta: Ewa Stolarek,

Małgorzata Kowalczyk, Monika Machlejd, Anna Piekarska

Wybór i opisy zdjęć: Małgorzata Kowalczyk

Projekt graficzny i skład: LAVENTURA Maciej Sawicki

Zdjęcia: Bałucki Ośrodek Kultury, Mariusz Bodnar (MHP), Tomasz Cibulla (Ambasada RP w Belgii), Maciej Cioch (MHP), Fundacja Krakowska Szkoła Filmowa, Fundacja Kultury Paryskiej, Fundacja Laboratorium Reportażu, Renata Garbulewska (Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie, Delegatura w Ostrołęce), Sebastian Jackowski (MHP), Michał Janiszewski (Motion-Studio), Wojciech Kalwat (MHP), Anna Kaszuba (Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie, Delegatura w Siedlcach), Małgorzata Kowalczyk (MHP), Agata Krok (MHP), Elżbieta Lichočka (MHP), Ignacy Masny (MHP), Danuta Matloch (Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu), Miejska Biblioteka Publiczna im. H. Sienkiewicza w Łukowie, Miejski Teatr Miniatura, Rafał Mniedło (11. Lubuska Dywizja Kawalerii Pancernej), Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Muzeum Okręgowe w Lesznie, Tomasz Nowacki (MHP), Bożena Rijnbout-Sawicka (Fundacja Serce Polski), Aneta Stawińska (MHP), Stowarzyszenie „Pracownia Etnograficzna” im. Witolda Dynowskiego, Towarzystwo Krajoznawcze „Krajobraz”, Dominik Tryba (ENRS), Karolina Wichowska (MHP).

Druk: HERA Drukarnia Offsetowa

ISBN: 978-83-65248-61-9

© Muzeum Historii Polski w Warszawie, 2021

Published by: The Polish History Museum

Translated from Polish by: Mikołaj Sekrecki

Proofread by: Anna Meysztowicz

Polish version edited and proofread by: Ewa Stolarek,

Małgorzata Kowalczyk, Monika Machlejd and Anna Piekarska

Photo selection and description: Małgorzata Kowalczyk

Graphic design and typesetting: LAVENTURA Maciej Sawicki

Photographs: Łódź-Bałuty Cultural Centre, Mariusz Bodnar (PHM), Tomasz Cibulla (Polish Embassy in Belgium), Maciej Cioch (PHM), Krakow School Film Foundation, Paris Culture Foundation, *Laboratorium Reportażu* Foundation, Renata Garbulewska (Mazovian Province Office in Warsaw, Ostrołęka Branch), Sebastian Jackowski (PHM), Michał Janiszewski (Motion-Studio), Wojciech Kalwat (PHM), Anna Kaszuba (Mazovian Province Office in Warsaw, Siedlce Branch), Małgorzata Kowalczyk (PHM), Agata Krok (PHM), Elżbieta Lichočka (PHM), Ignacy Masny (PHM), Danuta Matloch (Ministry of Culture, Cultural Heritage and Sport), H. Sienkiewicz Municipal Public Library in Łuków, City Theatre Miniatura, Rafał Mniedło (11th Lubuskie Regional Division of Armoured Cavalry), Museum of the History of Polish Jews POLIN, District Museum in Leszno, Tomasz Nowacki (PHM), Bożena Rijnbout-Sawicka (Serce Polski Foundation), Aneta Stawińska (PHM), Witold Dynowski *Pracownia Etnograficzna* Association, Krajobraz Landscape Society, Dominik Tryba (ENRS), and Karolina Wichowska (PHM).

Printed by: HERA Drukarnia Offsetowa

ISBN: 978-83-65248-61-9

© Muzeum Historii Polski w Warszawie, 2021

